

Snažan oporavak kreditiranja u svim tržišnim segmentima, pad kamatne marže i pad utjecaja ispravaka vrijednosti i rezervacija na rezultat banaka u 2018.

Prva četiri mjeseca 2018. obilježena su snažnim oporavkom kreditiranja u svim tržišnim segmentima. Nakon što je kriza u Agrokoru u toku prošle godine poremetila očekivanja na strani potražnje za kreditima i utjecala na procjene rizika i ponašanje na strani ponude, u ovoj je godini primjetno *otpuštanje privremeno zapetih kočnica* u oba segmenta privatnog kreditiranja - i u poslovima s poduzećima i u poslovima sa stanovništvom. Proces je praćen promjenama u strukturi novoodobrenih kredita: (1) brže rastu krediti poduzećima manjih pojedinačnih iznosa i onih najvećih, što ohrabruje u pogledu daljnjeg gospodarskog rasta i promjena gospodarske strukture, i (2) primjetan je porast udjela kredita s valutnom klauzulom u novim kreditima.

Prva tablica pokazuje snažan oporavak kreditiranja

Bruto novoodobreni krediti stanovništvu u milijunima kuna	I-IV 2017	I-IV 2018	%
Stambeni krediti	2.949,0	3.386,4	14,8%
kune	1.547,0	1.215,9	-21,4%
valutna klauzula	1.402,0	2.170,5	54,8%
Krediti za ostale namjene	6.677,3	8.668,7	29,8%
kune	5.013,5	6.251,2	24,7%
valutna klauzula	1.663,8	2.417,5	45,3%

Izvor: Vlastiti izračuni temelju podataka iz tablica kamatnih stopa HNB-a

stanovništva. Bruto iznos novoodobrenih stambenih kredita u prva četiri mjeseca ove godine povećan je za gotovo 15% u odnosu na isto razdoblje 2017. Rast je izražen kod kredita s valutnom klauzulom, dok je iznos odobrenih kredita u čistim kunama smanjen. Građani na strani potražnje očitito sve jače reagiraju na razlike u kamatnim stopama koje su se na kredite s valutnom klauzulom nastavile smanjivati (i sada su osjetno ispod 4% - na razinama koje su usporedive sa zemljama euro područja). Javna komunikacija o perspektivi uvođenja eura kao i očekivanje aprecijacije kune u ovo doba godine vjerojatno su igrali ulogu. Na strani ponude, banke su sve više ograničene nedostatkom kunkskih izvora sredstava, što naročito dolazi do izražaja pri odobravanju dugoročnih stambenih kredita koji u kunama bilježe oštar pad. Kod

kredita za ostale namjene, čiji je rast inače brži nego kod stambenih kredita (gotovo 30%), kunski krediti i dalje rastu, premda sporije nego krediti s valutnom klauzulom.

Druga tablica pokazuje rast novoodobrenih kredita poduzećima u svim tržišnim segmentima.

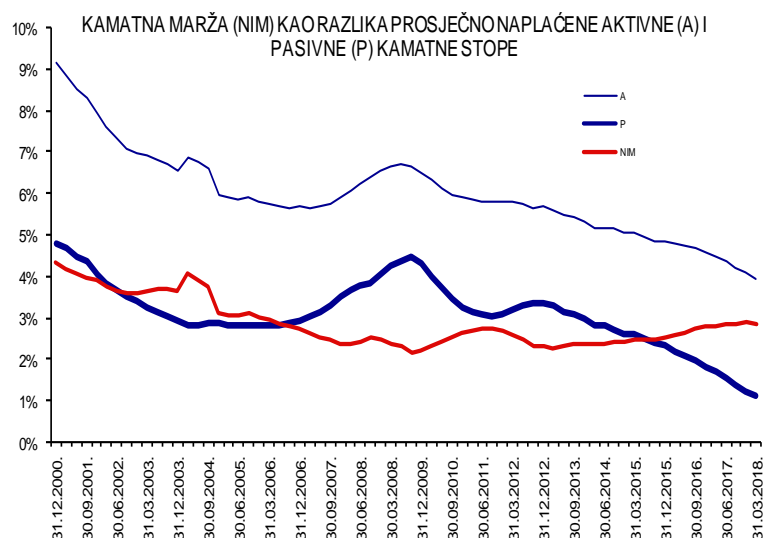
Dolazi do postupne zamjene kunskih kredita kreditima s valutnom klauzulom, osobito u segmentu većih kredita preko 7,5 milijuna kuna. Segment većih kredita je u toku prošle godine bio relativno jače pogođen krizom u Agrokoru pa sada najbrže raste. U isto vrijeme, ohrabruje nastavak rasta u segmentu malih kredita do 2 milijuna kuna po stopi od 6% (također se sav rast objavljuje kreditima s valutnom klauzulom).

Bruto novoodobreni krediti poduzećima u milijunima kuna			
	I-IV 2017	I-IV 2018	%
Do 2 milijuna kuna	2.394,7	2.537,8	6,0%
kune	1.748,5	1.752,0	0,2%
valutna klauzula	646,2	785,7	21,6%
2-7,5 milijuna kuna	3.042,1	3.177,7	4,5%
kune	1.897,0	1.931,4	1,8%
valutna klauzula	1.145,2	1.246,3	8,8%
Preko 7,5 milijuna kuna	8.459,1	9.551,8	12,9%
kune	4.541,1	4.461,0	-1,8%
valutna klauzula	3.918,0	5.090,8	29,9%
Ukupno svi pojedinačni iznosi	13.896,0	15.267,3	9,9%
kune	8.186,5	8.144,5	-0,5%
valutna klauzula	5.709,4	7.122,8	24,8%

Izvor: vlastiti izračuni temelju podataka iz tablica kamatnih stopa HNB-a

Slično kao kod kreditiranja stanovništva, u segmentu kreditiranja poduzeća kreditni je sustav na strani ponude dotaknuo limite kunskih izvora, osobito za dugoročne kredite. Kako se u segmentu većih pojedinačnih kredita vjerojatno pojavljuje sve veća potražnja za dugoročnim kreditima, posrednici su prisiljeni uravnotežiti ročnu strukturu uz pomoć inozemnih instrumenata (jer domaćih, osim strukturnih repo operacija, nema). Zbog toga je udjel inozemne u ukupnoj pasivi nakon dugo godina pada, počeo bilježiti rast (slika 4 u nastavku Pregleda).

Brz oporavak novih poslova otvara mogućnost za smanjenje kamatne marže. Njen godišnji pomični prosjek smanjio se s 2,87 postotnih bodova u zadnjem tromjesečju 2017. na 2,83 u prvom tromjesečju 2018. To je prvo smanjenje ovako definirane marže nakon pet godina. Na djelu su limiti za daljnji pad pasivnih kamatnih stopa koje su daleko na povijesnom minimumu. S druge strane, probudila se konkurencija zbog jačanja potražnje što pritišće kamatne stope na kredite prema dolje, i to je dovelo do već neko vrijeme očekivanog početka ciklusa smanjenja marže.

Tao kreditna ekspanzija u sprezi s jačanjem potražnje i konkurencije dovodi do smanjenja kamatne marže. U takvim uvjetima rast dobiti banaka može proizaći samo iz povećanog volumena posla ako se isključe vrijednosna usklađenja odnosno ispravci vrijednosti.

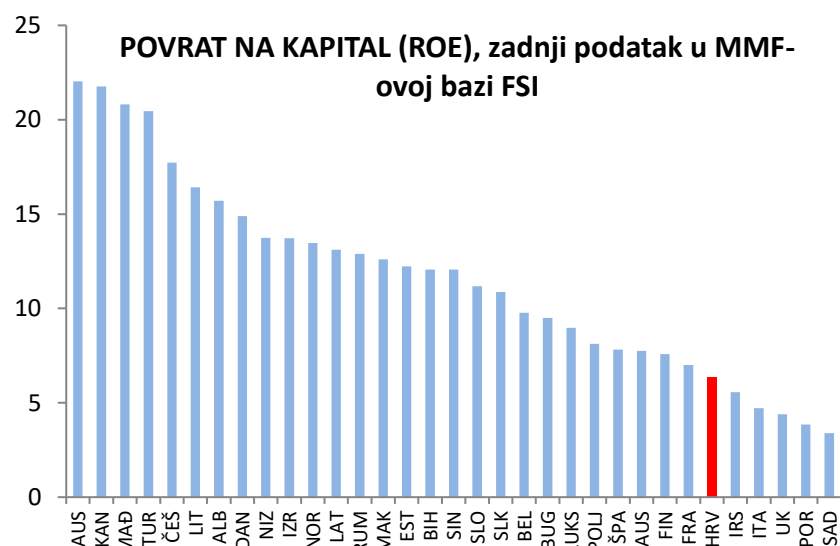
Gornja tablica je sastavljena na temelju tromjesečnih statističkih izvješća HNB-a; gotovo svo

Rezultat banaka u milijunima kuna	I-III 2017	I-III 2018	%
Neto kamatni prihod	2.784.150	2.621.998	-5,8%
Neto prihod od provizija i naknada	810.273	775.148	-4,3%
Ukupno operativni prihod	3.526.125	3.589.138	1,8%
Opći administrativni troškovi i amortizacija	1.791.825	1.844.036	2,9%
Neto prihod iz poslovanja prije rezerviranja	1.734.300	1.745.102	0,6%
Rezerviranja i vrijednosna usklađenja neto	1.255.183	65.406	-94,8%
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza	479.117	1.679.695	250,6%
Porez na dobit iz poslovanja koje će se nastaviti	47.451	244.997	416,3%
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, nakon poreza	431.667	1.434.699	232,4%

povećanje dobiti u prvom tromjesečju ove u odnosu na prvo tromjesečje prošle godine, a neto dobit je rasla s oko 432 na oko 1,435 milijuna kuna, može se objasniti smanjenjem neto troškova rezerviranja i vrijednosnih usklađenja. Tablica u kojoj je prikazan pojednostavljen rezultat svih banaka za prvo tromjesečje pokazuje tri ključne stvari:

1. Glavni izvori zarade banaka - neto kamatni prihod i neto prihod od provizija i naknada - nalaze se u padu.
2. Troškovi (opći administrativni troškovi i amortizacija) rastu, tako da neto prihod iz poslovanja prije rezerviranja bilježi blagi rast za 0,6% zahvaljujući neto ne-kamatnom prihodu (vlasnička ulaganja, trgovanje i sl.).
3. Gotovo cjelokupan rast dobiti može se objasniti smanjenjem neto ispravaka vrijednosti i vrijednosnih usklađenja za gotovo 95% (ove godine nema «efekta Agrokor»).

Tako se godišnji pomični prosjek povrata na kapital popeo na razinu od 7,9% i vjerojatno će nastaviti blago rasti kako će efekt ispravaka vrijednosti plasmana Agrokoru izlaziti iz izračuna vremenskog prosjeka. S tom razinom povrata na kapital hrvatski bankarski sustav se i dalje nalazi u donjoj polovici globalne komparativne liste prema statistici MMF-a.

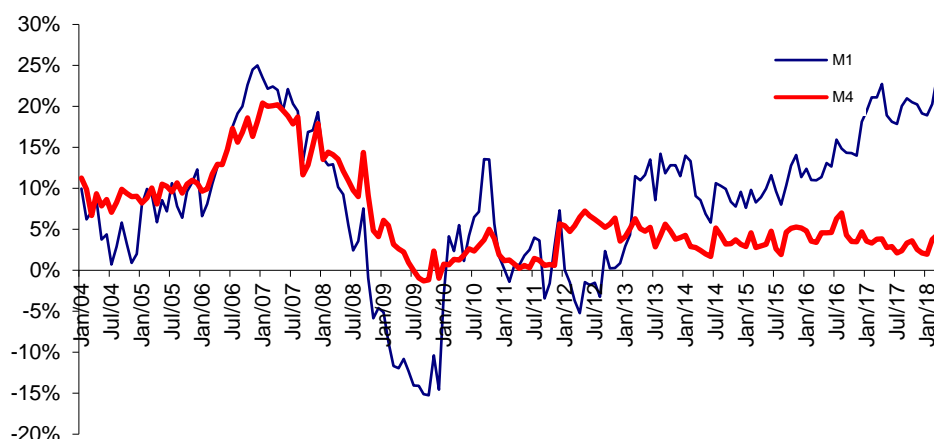
SADRŽAJ

IZVORI SREDSTAVA BANAKA	5
PLASMANI BANAKA	9
KAMATNE STOPE I TROŠKOVI REGULACIJE	15
ZARADE	22
KAPITALIZACIJA I RIZICI	27
PLATNE USLUGE	32
STAMBENE ŠTEDIONICE	35
METODOLOGIJA I IZVORI	37

IZVORI SREDSTAVA BANAKA

1. Novčana masa M1 i ukupna likvidna sredstva M4

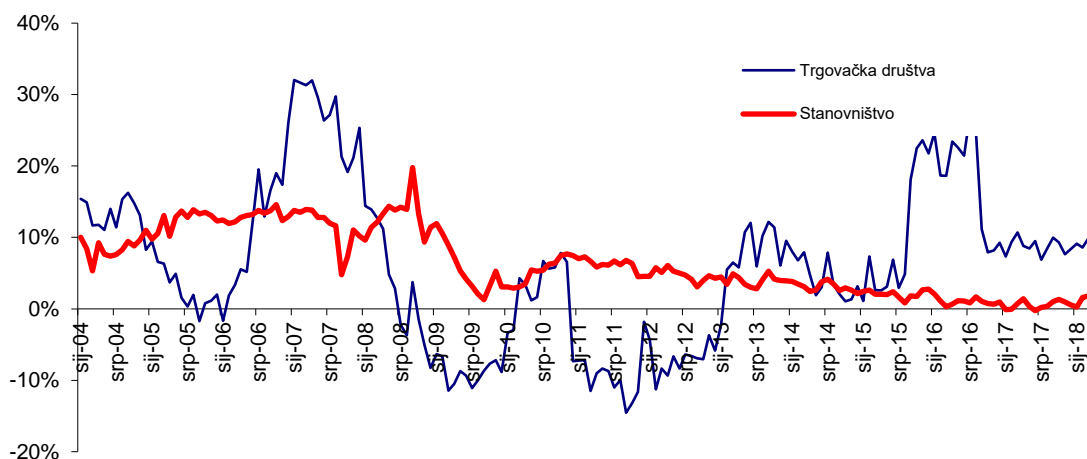
Stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine 01:2004.-04:2018.

Ukupna likvidna sredstva M4 u travnju 2018. godine bila su viša za 4,4% u odnosu na travanj 2017. Novčana masa M1 u travnju je porasla za 22,3% na godišnjoj razini što je još uvijek vrlo visok rast, a najvećim dijelom se može objasniti niskim kamatnim stopama (padom oportunitetnog troška držanja gotovog i transakcijskog novca).

2. Depoziti stanovništva i depoziti poduzeća

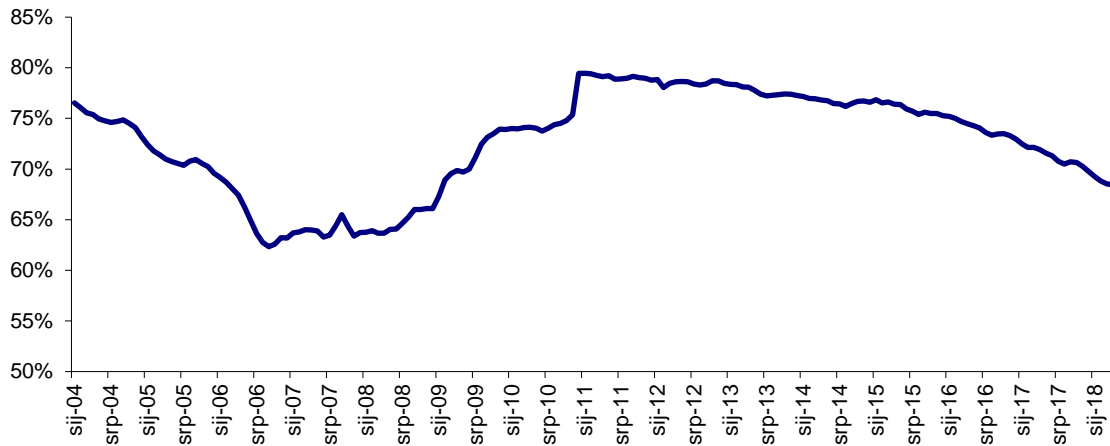
Stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine 01:2004.-04:2018.

Međugodišnja stopa rasta depozita u sektoru stanovništva u travnju 2018. godine iznosila je 2,8%, a u sektoru poduzeća 7%, pri čemu je u posljednjih nekoliko mjeseci u sektoru stanovništva došlo do ubrzanja stope rasta depozita. Također treba napomenuti da je rast depozita stanovništva u najvećoj mjeri posljedica rasta depozitnog novca i štednih depozita, dok su oročeni depoziti i dalje u padu.

3. Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva

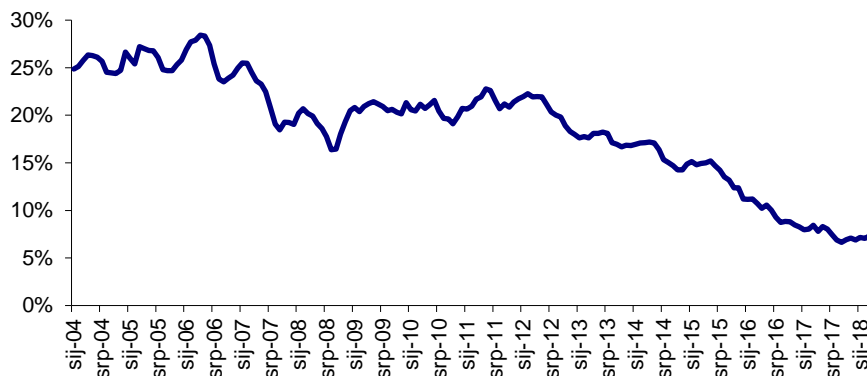
01:2004.-04:2018. u %

Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva smanjivao se do sredine 2006. kada je dotaknut minimum od oko 65%. Početak krize u drugoj polovici 2008. doveo je do porasta udjela deviznih depozita na gotovo 80%. Od tada se udjel deviznih u ukupnim depozitima kućanstava smanjuje, ali veoma sporim tempom. Krajem ožujka 2018. omjer je pao na razinu od 68,4% i nalazi se približno na razinama iz 2009. godine.

4. Udjel inozemne u ukupnoj pasivi

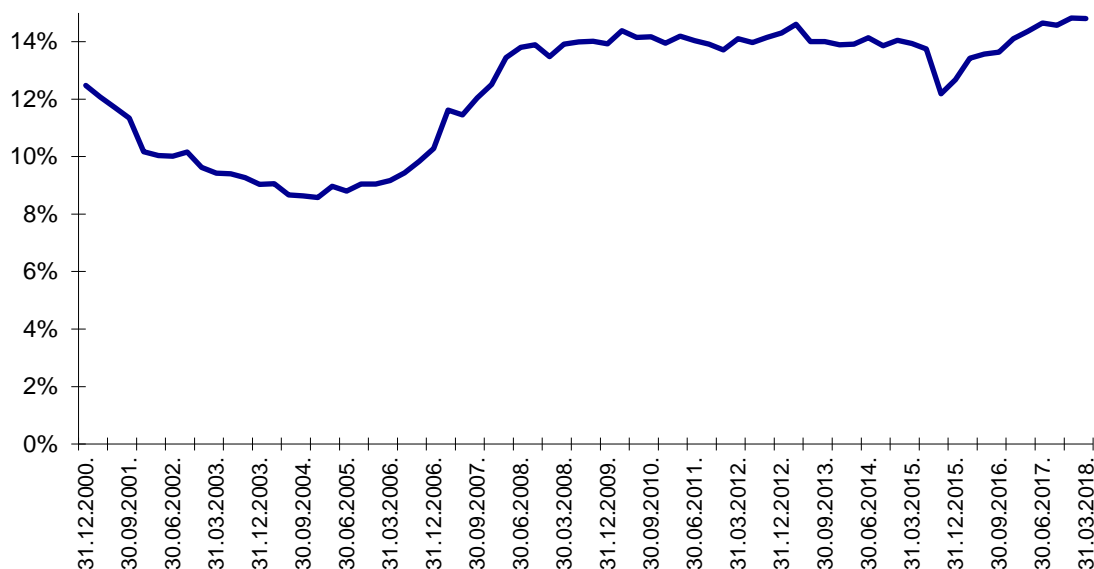
01:2004.-04:2018. u %

Inozemni izvori predstavljaju važan izvor financiranja hrvatskih banaka. Njihova se važnost u uvjetima slabe potražnje za kreditima smanjuje, jer nema potrebe za financiranjem rasta neto kredita. Prvi lokalni minimum udjela inozemne u ukupnoj pasivi od 16,6% postignut je u kolovozu 2008. Nakon eskalacije financijske krize udjel se prvo povećao i potom dulje vrijeme ostao stabilan oko 20%. Udjel se ponovo počeo smanjivati u drugoj polovici 2012. Banke su se razduživale u inozemstvu zbog rasta relativno jeftinijih domaćih depozita, visoke likvidnosti, razmjerno slabe potražnje za kreditima i prodaje plasmana. Krajem 2017. udio je počeo blago rasti, a u travnju 2018. dosegnuta je razina od i dalje niskih 7,4%. Blagi porast se povezuje s oporavkom kreditiranja.

5. Udjel kapitala u ukupnoj pasivi

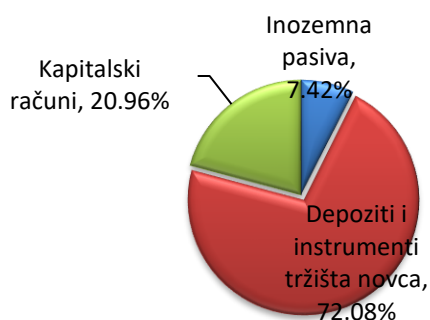
Q4:2000.-Q1:2018. u %

Kapital predstavlja važan izvor financiranja hrvatskih banaka. Udjel kapitala u ukupnoj bilančnoj svoti između 13% i 14% postignut je na početku krize. Od tada se udjel kapitala u ukupnim izvorima stabilno kretao oko 14%. Pad u trećem kvartalu 2015. na razinu od 12,2% dogodio se pod utjecajem troškova konverzije kredita u švicarskom franku. U posljednjem kvartalu 2015. udjel kapitala u bilanci ponovno je porastao te nastavio rasti. Potkraj ožujka 2018. nalazio se na razini od 14,8%.

6. Struktura izvora sredstava banaka

30.04.2018. u %

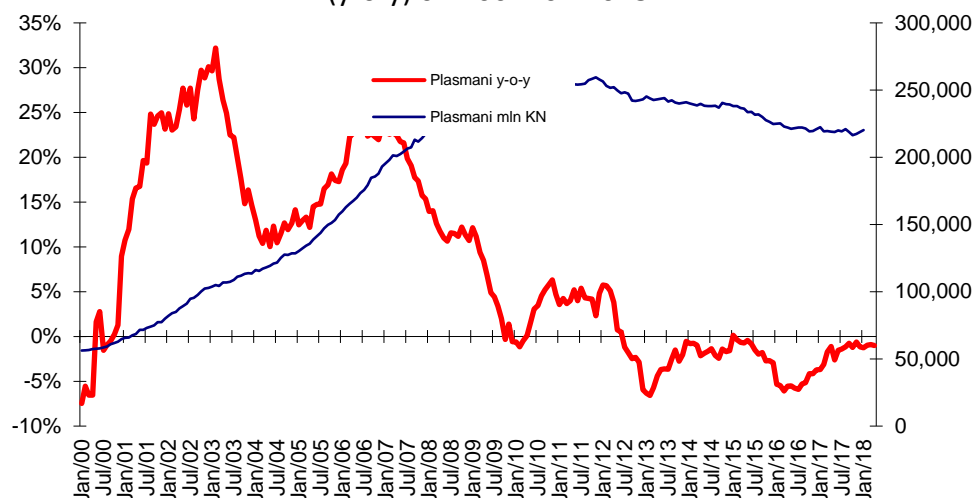
Struktura izvora sredstava hrvatskih banaka veoma je stabilna. Prikazana struktura reprezentativna je za dulje vremensko razdoblje, iako je primijećeno smanjenje udjela inozemne pasive i rast udjela kapitalnih računa.

PLASMANI BANAKA

7. Plasmani

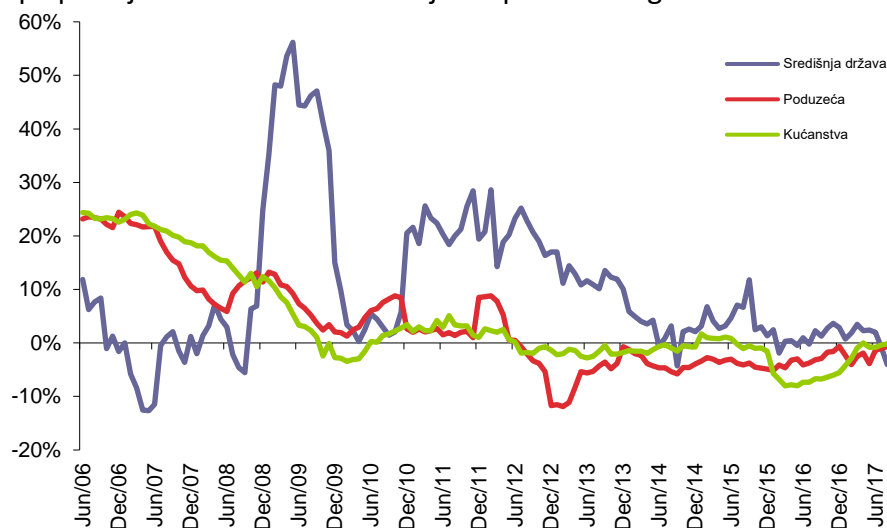
Iznos u mln KN i stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine (y-o-y) 01:2004.-04:2018.

Ukupni plasmani kreditnih institucija u travnju 2018. bili su za 1% ili 2,3 milijarde kuna manji u odnosu na isti mjesec 2017. Potrebno je podsjetiti kako važnu ulogu u tome imaju prodaje kreditnih portfelja (koje su u 2017. dodatno ubrzane u odnosu na ranije godine) i konverzije kredita u švicarskom franku, ali iz grafikona se vidi da učinci navedenih čimbenika postupno iščezavaju.

8. Krediti stanovništvu, trgovačkim društvima i državi

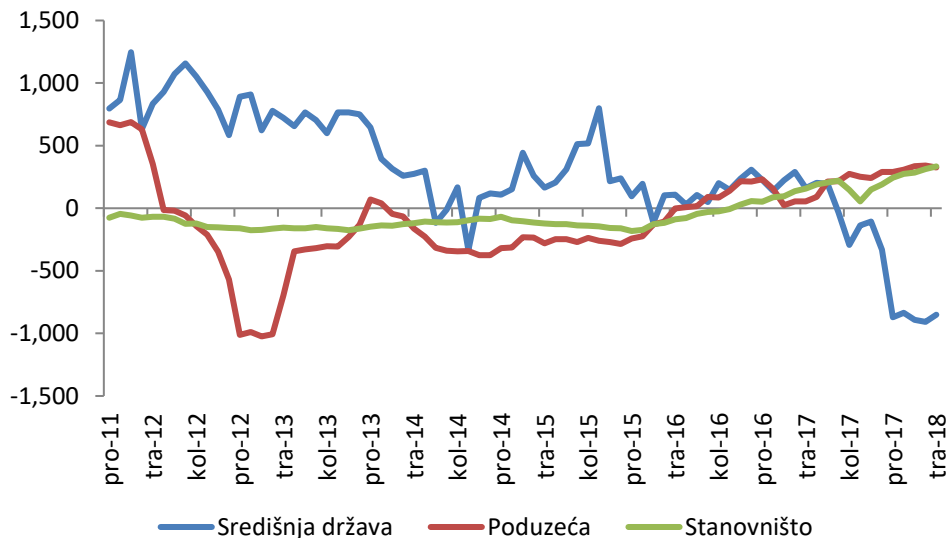
Stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine 01:2004.-04:2018.

U travnju 2018. nastavljen je rast kredita stanovništvu po međugodišnjoj stopi od 2,1%. U sektoru poduzeća zabilježen je nastavak negativnih stopa, pri čemu je stopa od -3,5% bila nešto viša nego na kraju 2017. i još uvijek uvjetovana prodajama portfelja, u kojima krediti poduzeća imaju najvažniju ulogu. Najveća promjena u odnosu na prethodne godine zabilježena je u kategoriji kredita državi koji su se kontinuirano smanjuju po stopi od oko 12%, što je posljedica manjih potreba za financiranjem države uslijed smanjenja deficita.

8a. Krediti stanovništvu, trgovačkim društvima i državi – transakcije

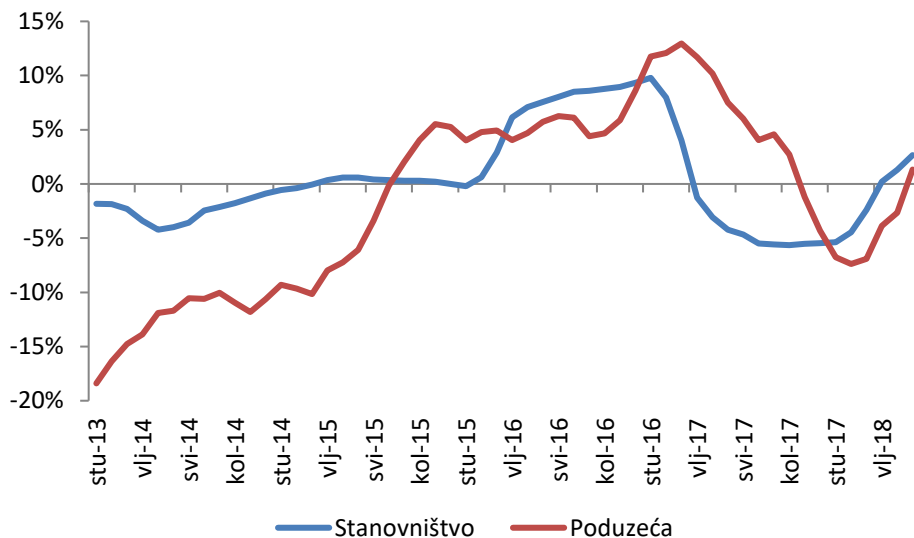
12m prosjek (u milijunima kuna) 12:2011.-04:2018.

Podaci o kreditnim transakcijama pokazuju da je od sredine 2016. godine došlo do postupnog oporavka kreditiranja privatnog sektora. Dvanaestomjesečni prosjek kreditnih transakcija prema državi na kraju travnju 2018. iznosio je -850 milijuna kuna, u sektoru poduzeća +326 milijuna kuna te u sektoru stanovništva +334 milijuna kuna na mjesec. Kreditiranje bilježi stabilan i sada već možemo reći snažan oporavak.

8b. Krediti stanovništvu i trgovačkim društvima – bruto novoodobreni

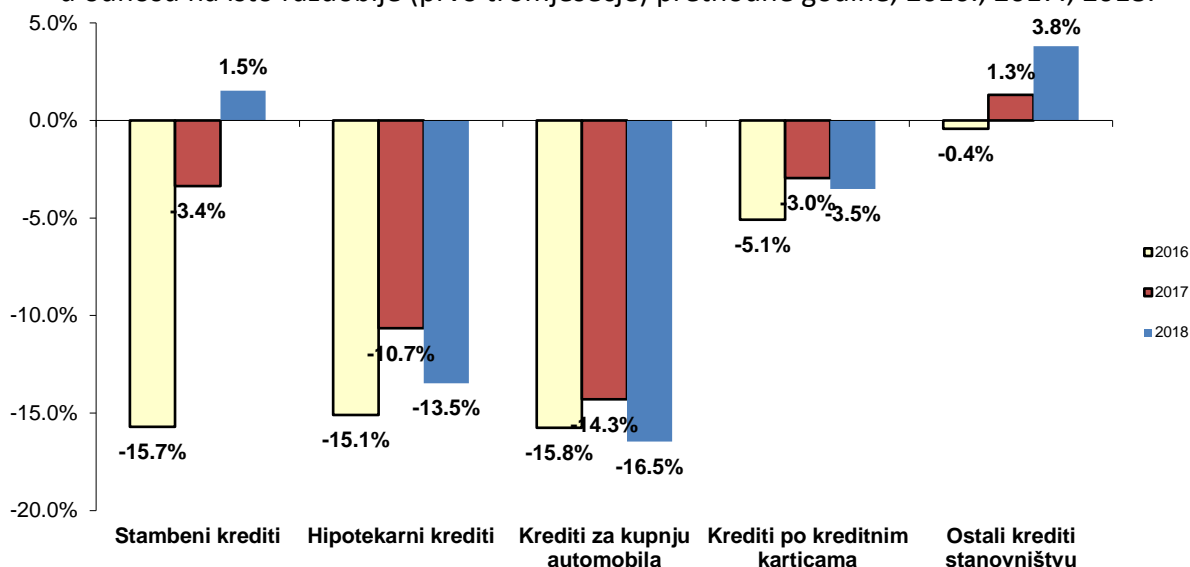
Međugodišnja stopa rasta (12m prosjek) 11:2013.-04:2018.

Dvanaestomjesečni prosjek međugodišnje stope rasta bruto novoodobrenih kredita pokazuje da je tijekom prva četiri mjeseca došlo do snažnog oporavka rasta kredita. U sektoru stanovništva krediti su u travnju 2018. porasli za 2,7%, a u sektoru poduzeća za 1,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

9. Stope rasta kredita stanovništvu prema vrstama

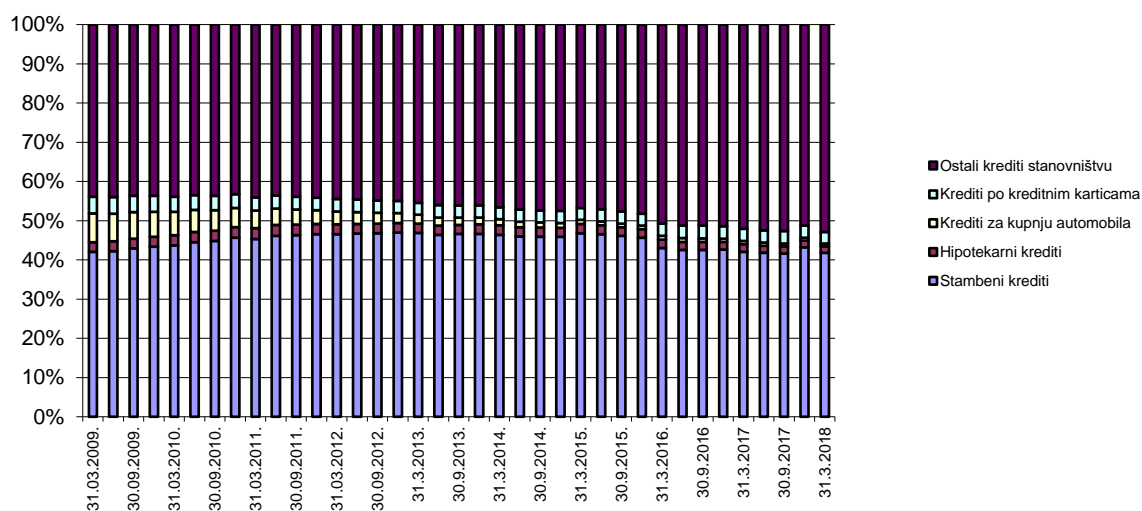
u odnosu na isto razdoblje (prvo tromjesečje) prethodne godine, 2016., 2017., 2018.

U prvom tromjesečju 2018. došlo je do rasta stambenih kredita te ubrzanja rasta ostalih kredita stanovništvu. S druge strane, došlo je do ubrzanja pada hipotekarnih kredita, kredita po kreditnim karticama i kredita za kupnju automobila.

10. Struktura kredita stanovništvu po vrstama

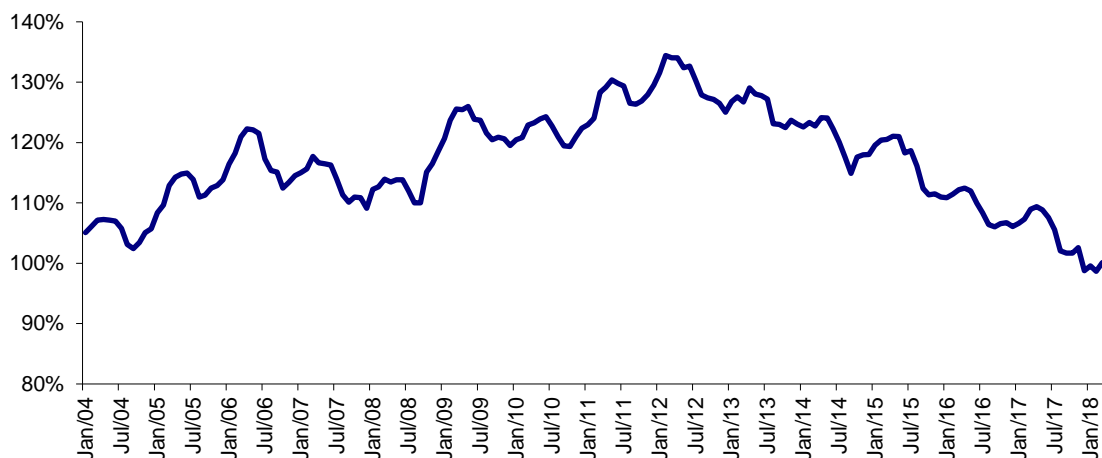
Q1:2009.-Q1:2018.

U prvom tromjesečju 2018. došlo je do blagog povećanja udjela stambenih kredita i ostalih kredita stanovništvu te manjeg pada udjela hipotekarnih kredita. Udjel ostalih kategorija kredita ostao je na približno istoj razini.

11. Omjer kredita i depozita

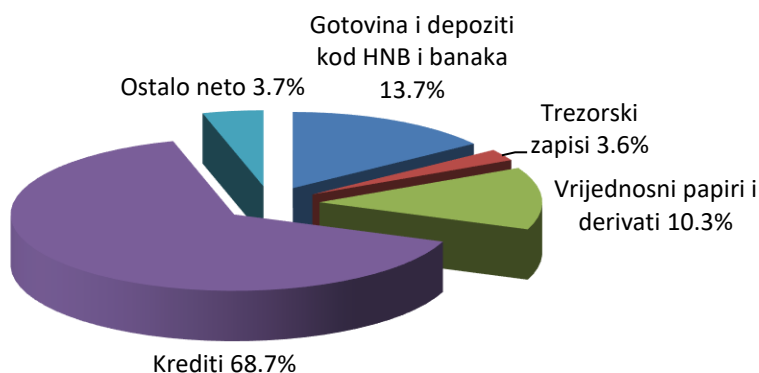
01:2004.-04:2018.

U posljednjih nekoliko mjeseci, šire definirani omjer kredita i depozita počeo se povećavati te je u travnju dosegnuo razinu od 100,5%. Ovaj rast odražava utjecaj postupnog oporavka kreditiranja.

12. Struktura aktive banaka

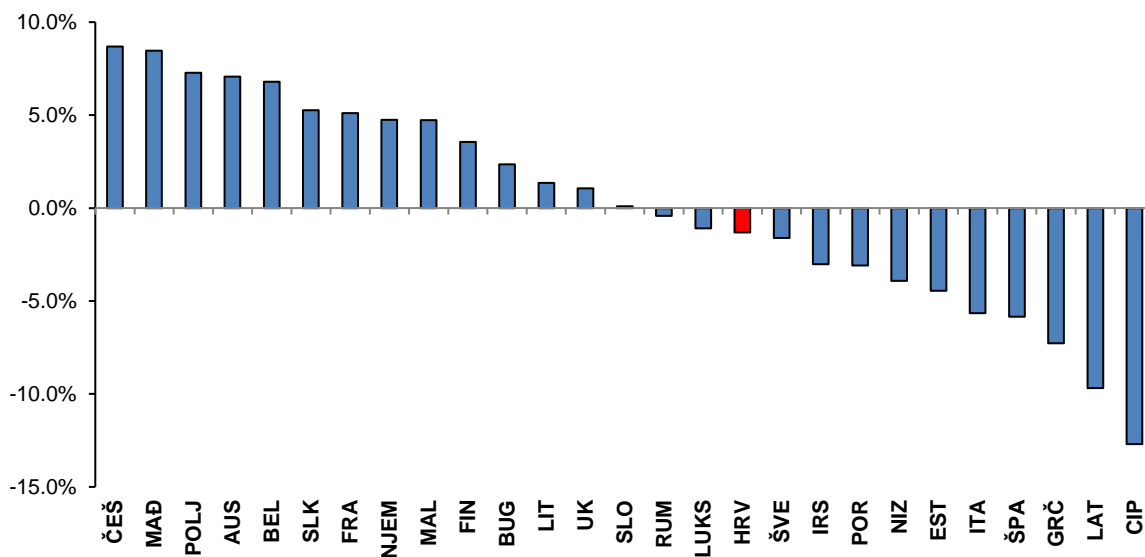
31.03.2018.

U prvom tromjesečju 2018. nastavljen je porast udjela kredita i vrijednosnih papira i smanjenje udjela gotovine i depozita u imovini banaka. Viškovi likvidnosti i dalje se koriste za razduživanje, uglavnom prema inozemstvu. S obzirom da nije došlo do znatnijeg oporavka kreditiranja (točnije, prodaje portfelja poništavaju bruto rast novih kredita), promjenu treba tumačiti kao izravnu posljedicu smanjenja dugoročnih kreditnih izvora i međubankarskih depozita. Promjena je logična u uvjetima vrlo visoke likvidnosti i relativno skupljih inozemnih izvora sredstava.

13. Stopa rasta kredita poduzećima u EU i Hrvatskoj

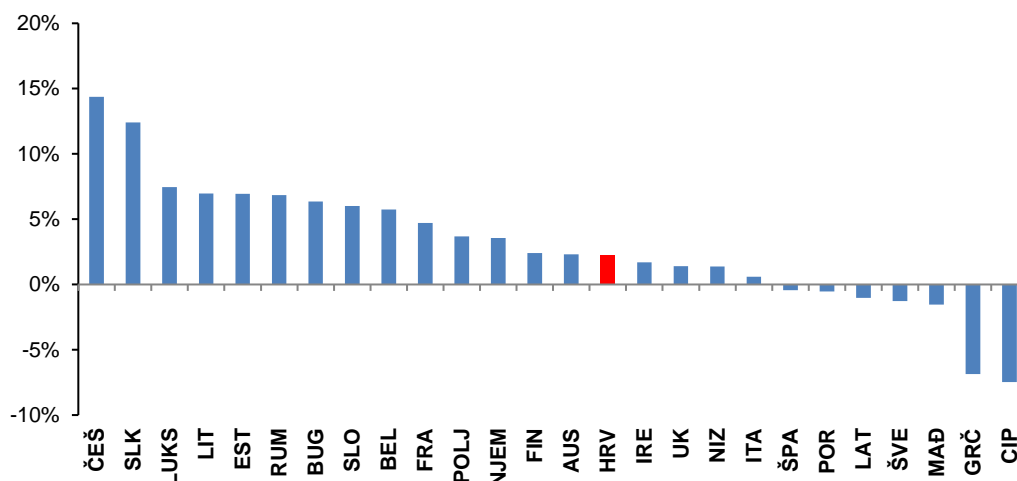
31.03.2018./31.03.2017. u %

Na kraju ožujka 2018. godine u trinaest država članica EU zabilježena negativna stopa rasta kredita poduzećima. Hrvatska se sa stopom rasta od 1,3% prema ECB-ovoj metodologiji nalazi među zemljama s najnižim padom. Najveći rast je zabilježen u CEE regiji, gdje vodeću poziciju po rastu kredita imaju Češka, Mađarska i Poljska. To su, ujedno, zemlje s relativno visokim gospodarskim rastom.

14. Stopa rasta kredita stanovništvu u EU i Hrvatskoj

31.03.2018./31.03.2017. u %

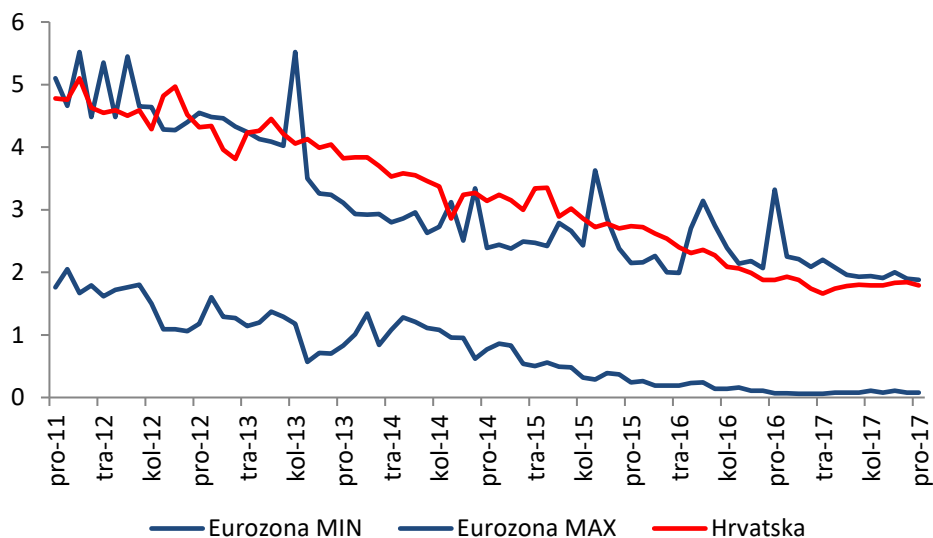

Rast (nominalnih) kredita stanovništvu u ožujku 2018. od 2,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine prema ECB-ovoj metodologiji Hrvatsku smješta pri kraju ljestvice onih EU zemalja koje su zabilježile rast kredita stanovništvu. Najbrži rast kredita stanovništvu u EU zabilježen je u Češkoj i Slovačkoj, dok je najveći pad zabilježen na Cipru i u Grčkoj.

KAMATNE STOPE I TROŠKOVI REGULACIJE

15. Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva (novi poslovi)

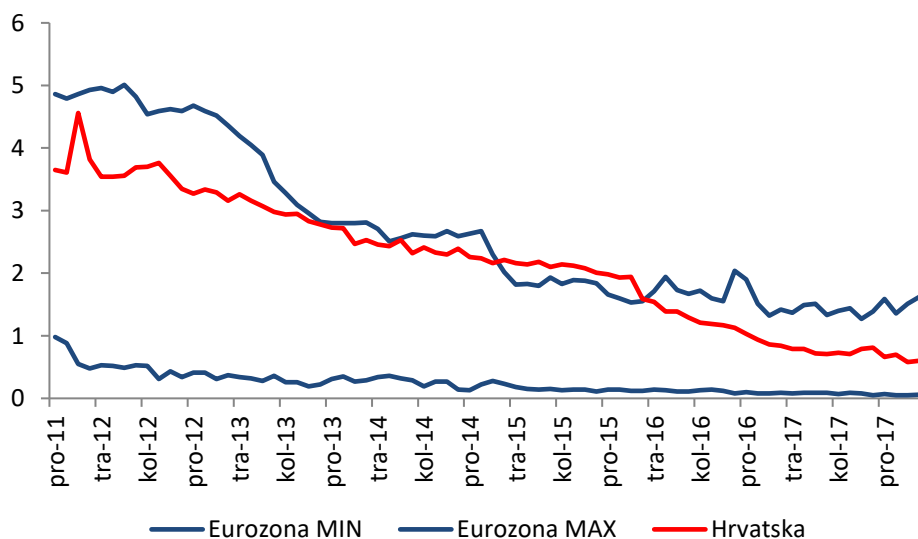
12:2011.-03:2018.

Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva u hrvatskim bankama prestale su padati oko praga od 2% te se trenutno nalaze oko gornjeg praga intervala euro područja koji je definiran visinom kamatnih stopa u Estoniji.

16. Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva (novi poslovi)

12:2011.-03:2018

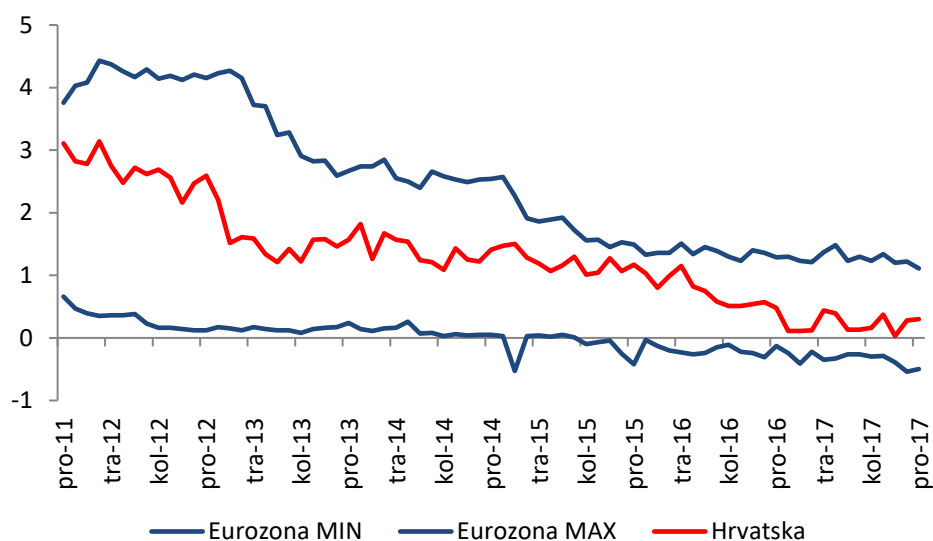

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva pale su ispod praga od 1%, pri čemu je tijekom 2017. zabilježen značajniji pad prosječnih kamatnih stopa koje se sada kreću unutar intervala eurozone.

17. Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite poduzeća (novi poslovi)

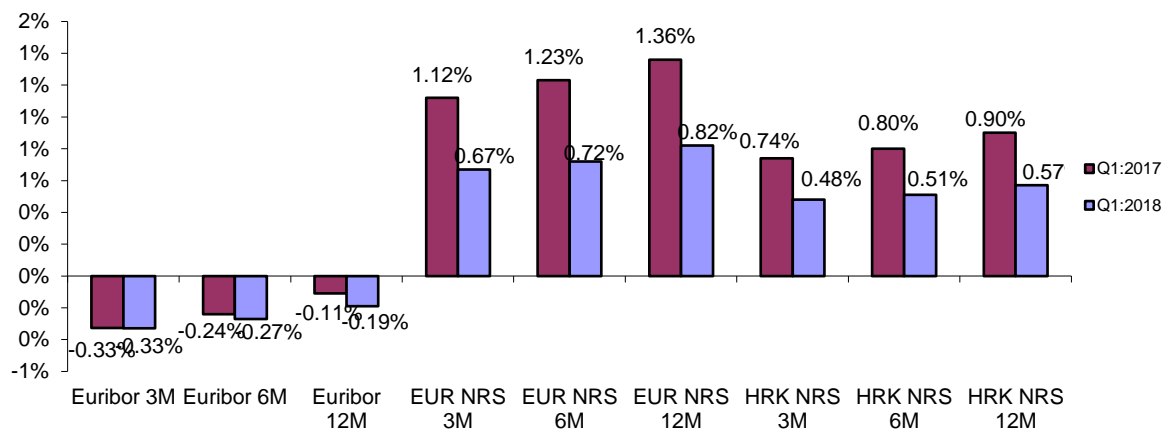
12:2011.-03:2018.

Kamatne stope u Hrvatskoj kreću se unutar intervala euro područja, pri čemu više kamatne stope bilježe Cipar, Grčka i Malta.

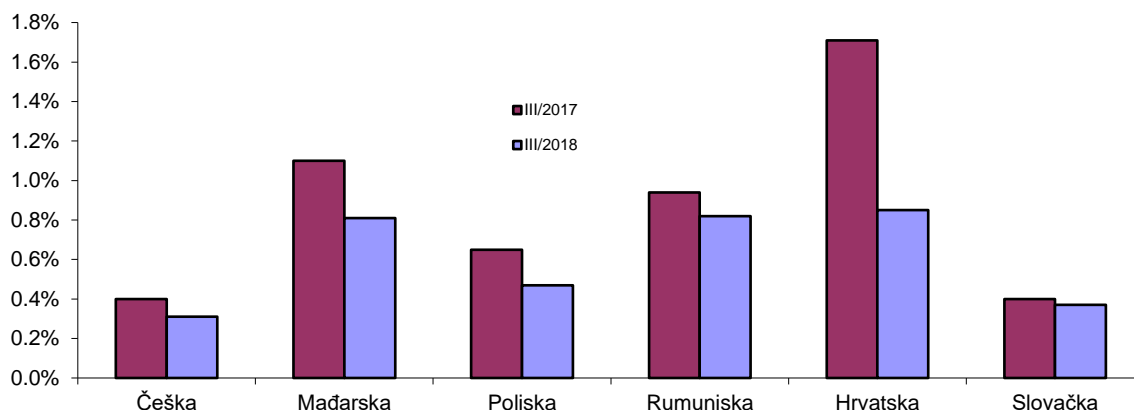
18. Referentne kamatne stope

Q1:2017.-Q1:2018.

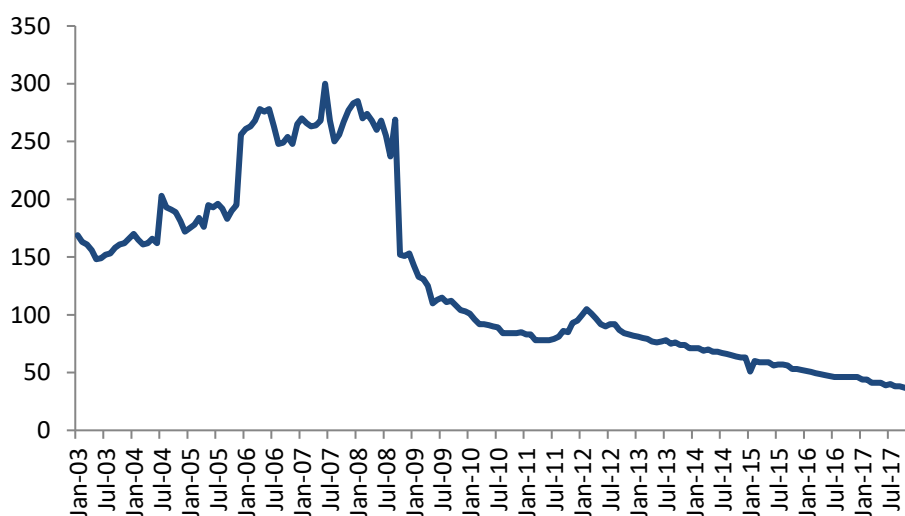
Nacionalne referentne stope (NRS) nastavile su se smanjivati u prvom tromjesečju 2018. Premija rizika koja je sadržana u razlici NRS-EURIBOR kretala se oko jednog postotnog boda, nešto više od premije rizika sadržane u CDS *spread*-u odnosno *spread*-u državnih obveznica.

19. CDS spread (podaci na dan 30.03.2018.)

Hrvatska premija rizika i dalje je najveća u regiji uz Mađarsku i Rumunjsku, iako je u godinu dana CDS spread u Hrvatskoj najviše smanjen u cijeloj regiji, što je povezano s boljim ekonomskim i proračunskim rezultatima (prijelaz iz deficita u suficit).

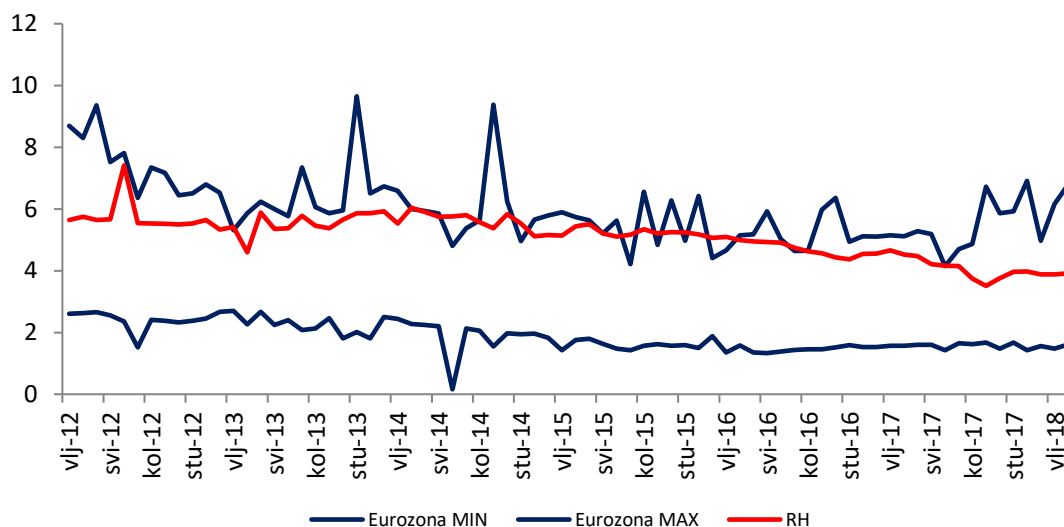
20. Indeks regulacijskog opterećenja IRO u baznim bodovima (bps) 01:2004.-04:2018.

Bruto trošak regulacije i dalje bilježi trend smanjenja koji je uvjetovan padom pasivnih kamatnih stopa. Trošak se spustio na razinu od oko 50 baznih bodova. U obzir se uzima i trošak uplata banaka u sanacijski fond (oko 10 baznih bodova na godišnjoj razini), no efekt pada pasivnih kamatnih stopa dominira nad efektom nove regulacije pa se indeks ukupnoga troška nalazio u blagom padu dok su padale i kamatne stope. Sa zaustavljanjem njihova pada i IRO će stagnirati.

21. Prosječne kamatne stope na stambene kredite stanovništvu (novi poslovi)

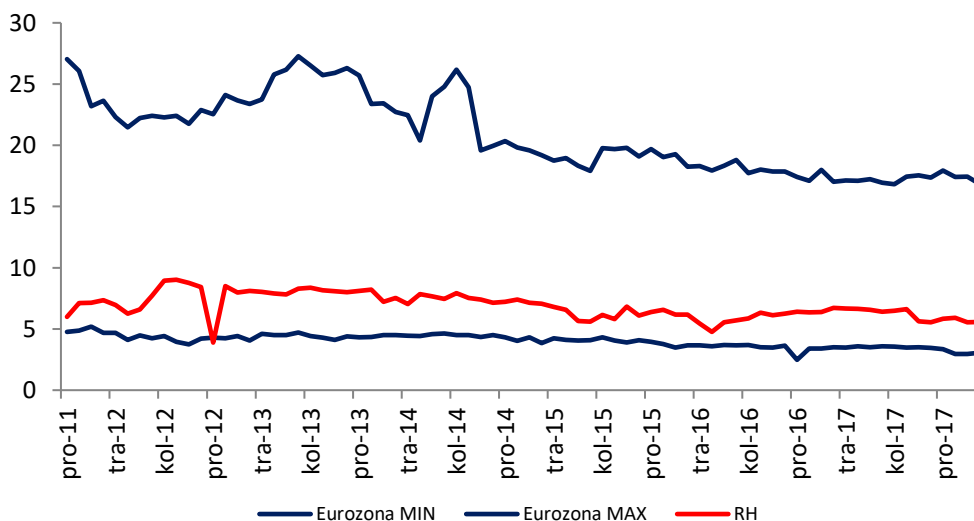
11:2011.-03:2018.

Nova statistika ECB-a u koju je uključena i Hrvatska pruža uvid u uže efektivne kamate stope na stambene kredite s rokom dospeljeća preko 10 godina. One su u Hrvatskoj u ožujku 2017. iznosile 3,91% i kretale su se ispod gornjeg ruba intervala kamatnih stopa za države koje su uvele euro. Među zemljama članicama euro područja Litva i Latvija imaju više kamatne stope na ovu vrstu kredita, a sve nove članice izvan euro područja imaju više stope.

22. Prosječne kamatne stope na potrošačke kredite stanovništvu (novi poslovi)

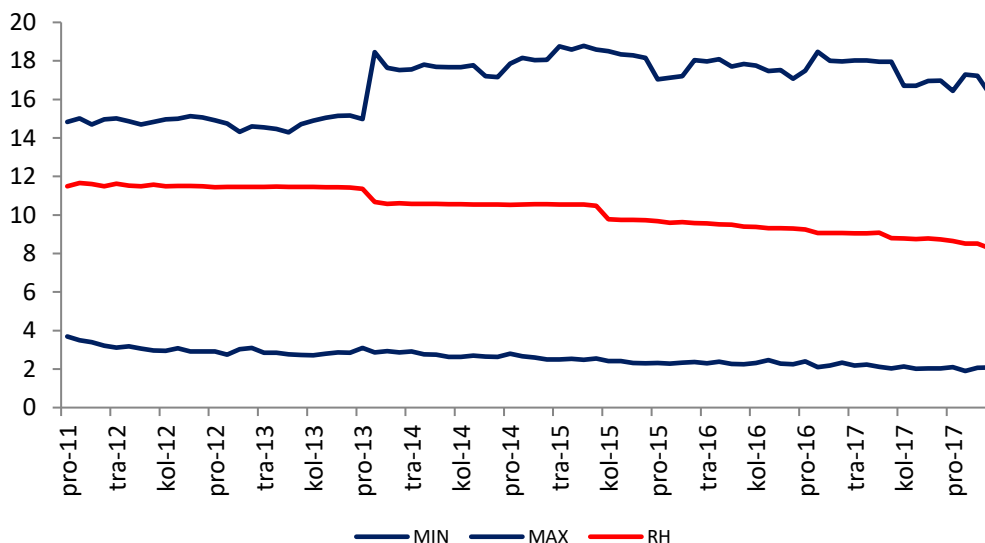
12:2011.-03:2018.

Kamatna stopa na potrošačke kredite od 1 do 5 godina u ožujku 2018. iznosila je 5,6% i kretala se unutar intervala kamatnih stopa euro područja, bliže donjem rubu. Više stope zabilježene su u bankama u baltičkim državama, Slovačkoj, Grčkoj, Španjolskoj, Portugalu te Danskoj i Velikoj Britaniji i u većini članica EU izvan euro područja.

23. Prosječne kamatne stope na okvirne kredite stanovništvu (novi poslovi)

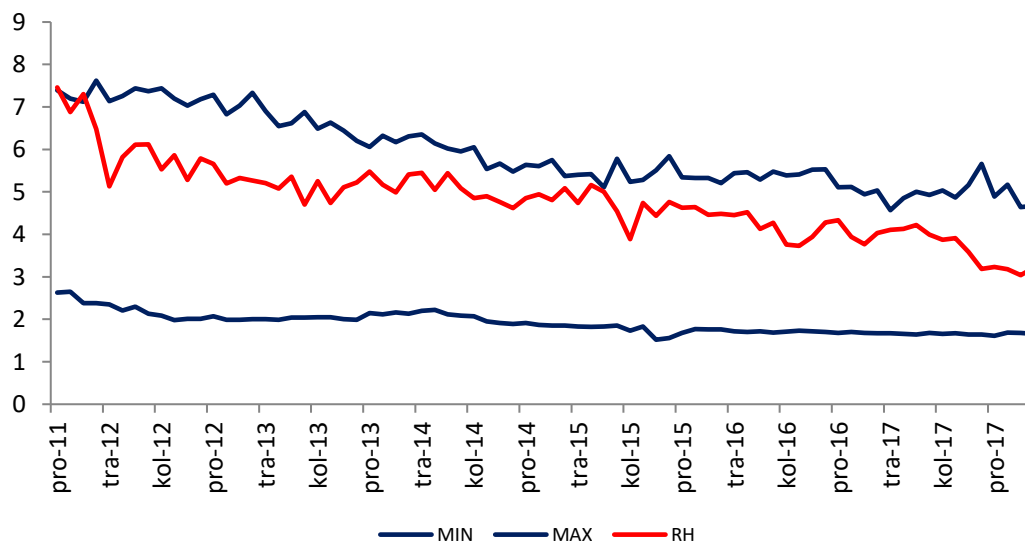
12:2011.-03:2018.

Kamatna stopa od 8,3%, koliko je u ožujku 2018. u prosjeku zabilježeno kod hrvatskih banaka, kreće se unutar intervala euro područja. Više kamatne stope od hrvatskih banaka imaju banke u Estoniji, Latviji, Slovačkoj i Grčkoj, te u većini zemalja izvan euro područja.

24. Prosječne kamatne stope na kratkoročne kredite poduzećima (novi poslovi)

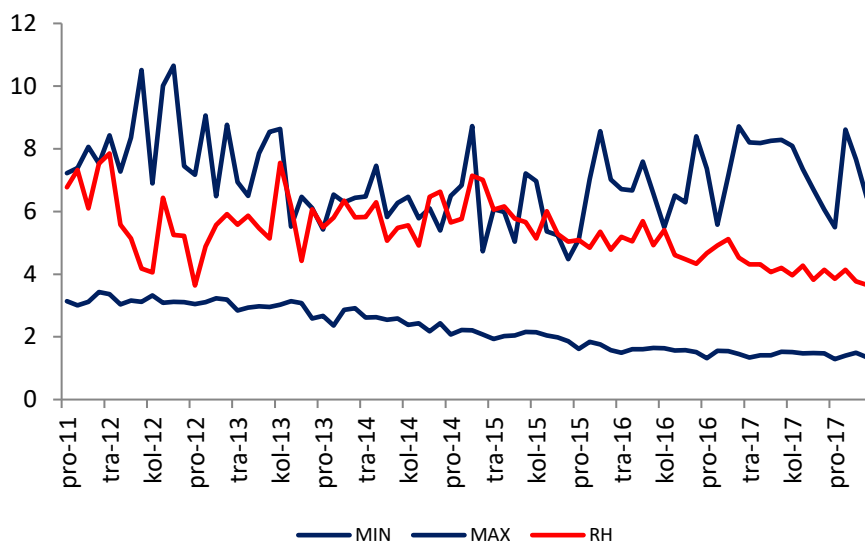
12:2011.-03:2018.

Kamatne stope na ovu vrstu kredita (3,2% u prosjeku u ožujku 2018.) kreću se unutar intervala za zemlje koje su uvele euro. Više kamatne stope zabilježene su u Grčkoj, Cipru i Irskoj te Estoniji i Latviji. Izvan euro područja veće kamatne stope na ovu vrstu kredita zabilježene su u Bugarskoj.

25. Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (novi poslovi)

12:2011.-03:2018.

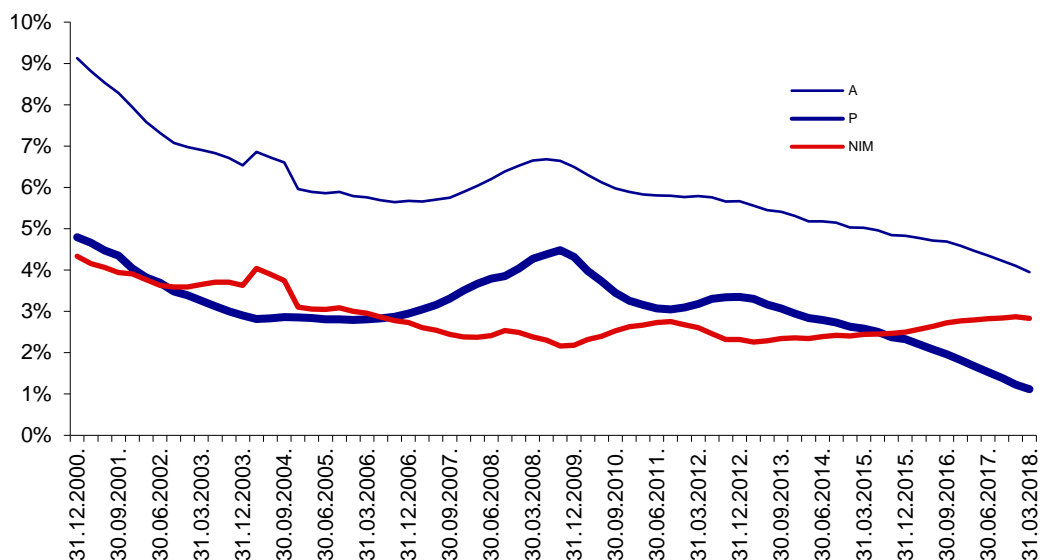

Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (od 1 do 5 godina) u Hrvatskoj su u ožujku 2018. iznosile 3,7% i dalje kreću unutar intervala euro područja jer su ove kamatne stope veće u Estoniji i Slovačkoj. Među zemljama koje još nisu uvele euro višu kamatnu stopu imaju Rumunjska i Bugarska.

ZARADE

26. Neto kamatna marža (NIM)

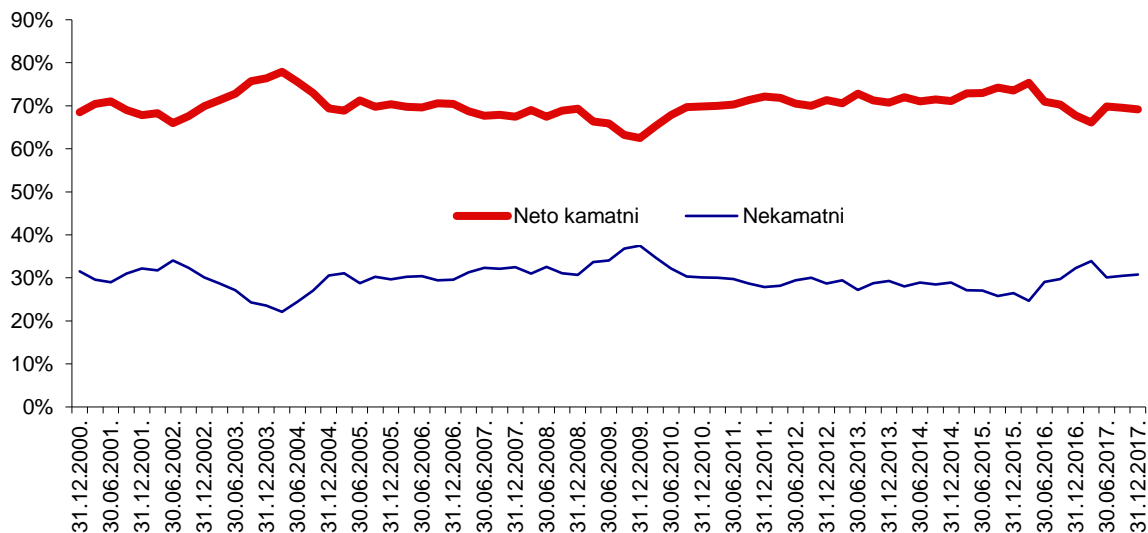
NIM = A (prosječno naplaćena aktivna kamatna stopa) – P (prosječno plaćena pasivna kamatna stopa) Q4:2000.-Q1:2018.

Pomični godišnji prosjek neto kamatne marže bilježio je blagi rast od 2013. zbog bržeg pada pasivnih od aktivnih kamatnih stopa. Rast je zaustavljen u prvom tromjesečju 2018. (2,83 postotna boda naspram 2,87 bodova u zadnjem tromjesečju 2017. i 2,79 postotna boda u prvom tromjesečju 2017.).

27. Udjel neto kamatnog i nekamatnog prihoda u ukupnom prihodu

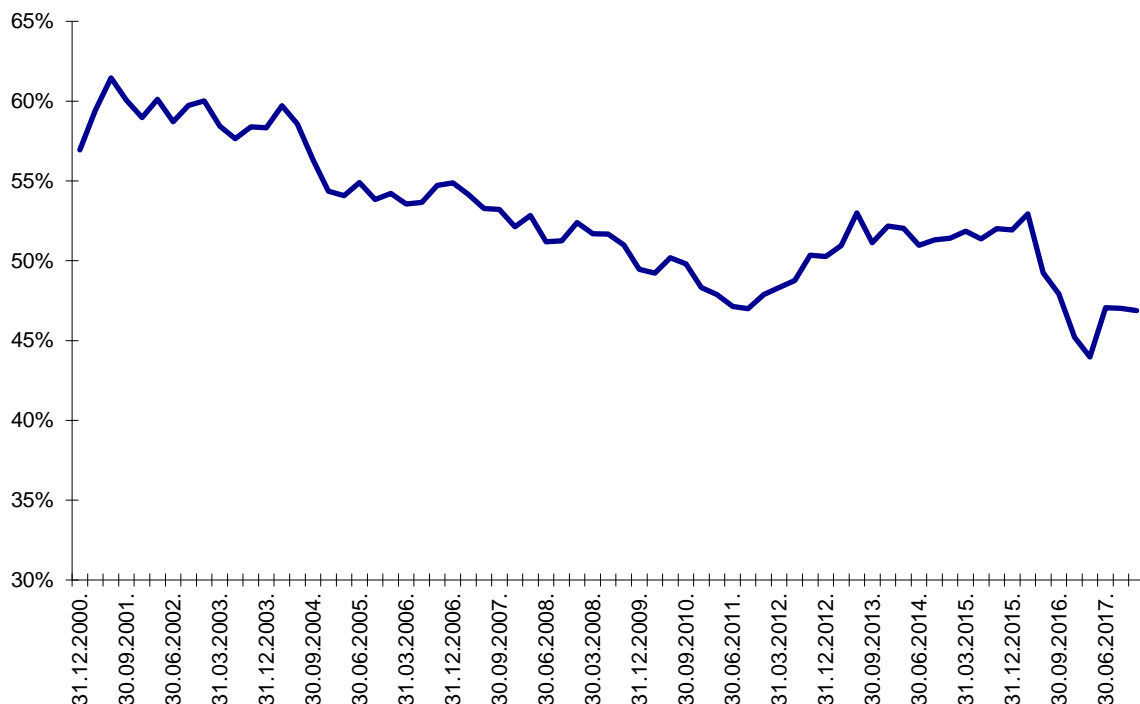
Q4:2000.-Q1:2018.

Udjel neto kamatnog prihoda u strukturi zarada hrvatskih banaka u prvom kvartalu 2018. je iznosio 68%, što predstavlja pad od 1,9 postotnih bodova u odnosu na isti kvartal 2017.

28. Omjer operativnih troškova i dohotka / *cost-income* omjer

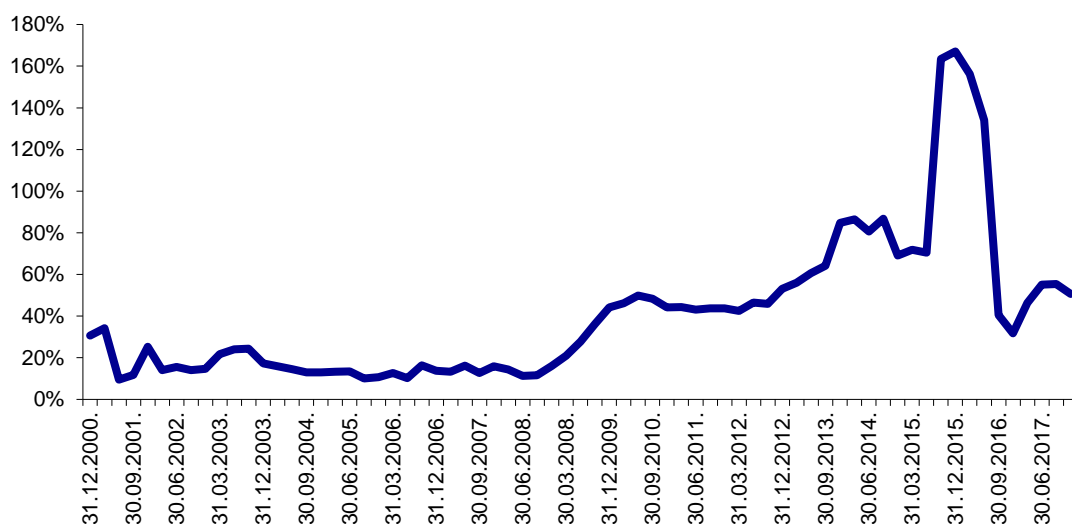
Q4:2000.-Q1:2018

Cost-income omjer je u prvom tromjesečju 2018. dosegnuo 47,1%, što predstavlja povećanje u odnosu na isti kvartal prethodne godine za 3,1 postotna boda.

29. Ukupni troškovi rezerviranja za gubitke u % rezultata prije rezerviranja

Q4:2000.-Q1:2018

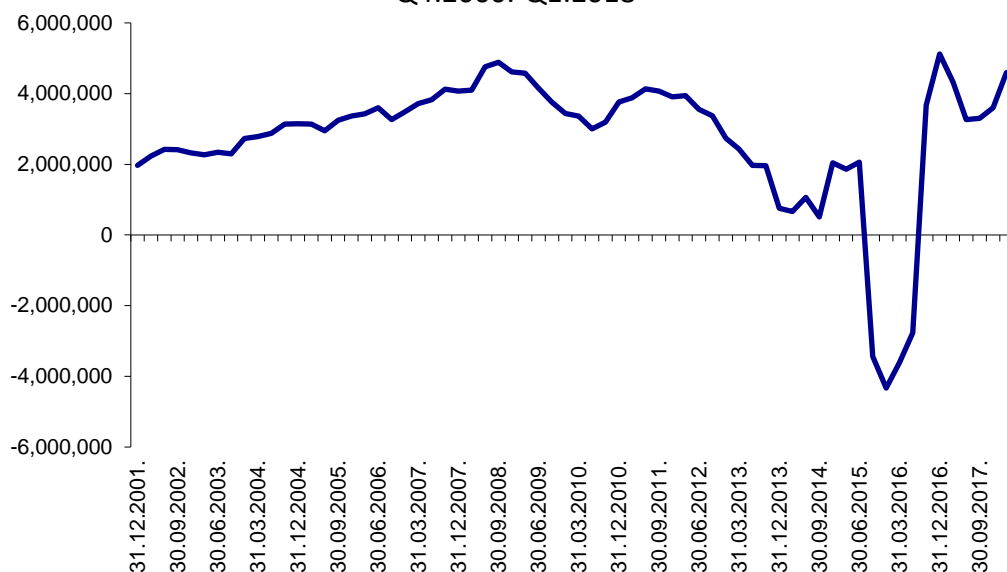

Opterećenje rezultata troškovima rezerviranja u prvom se tromjesečju 2018. godine smanjilo i dosegnuo razinu od 37,2%, što je oko 9 postotnih bodova manje u odnosu na isti kvartal 2017.

30. Dobit nakon oporezivanja / neto dobit

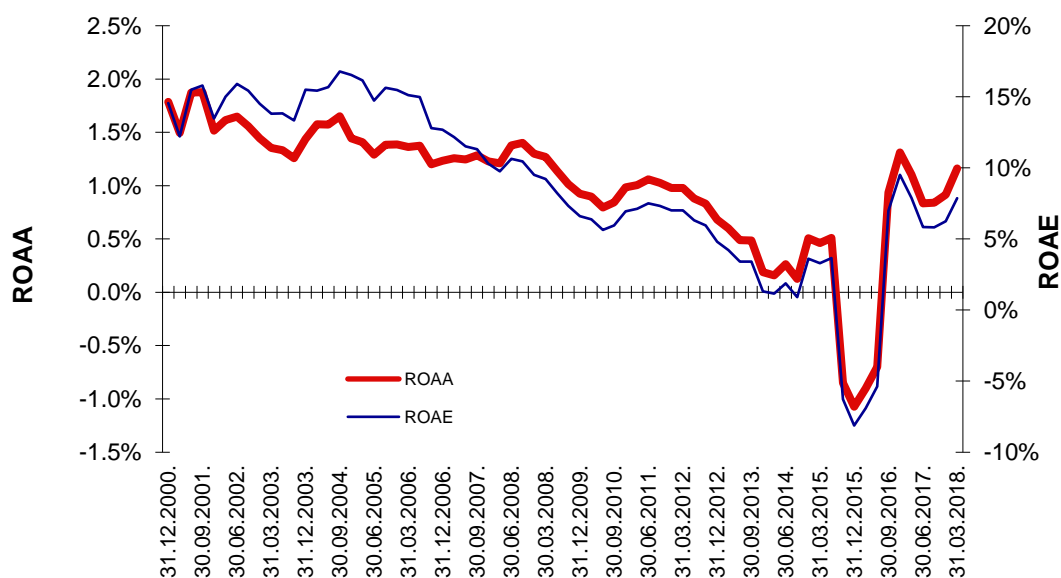
Neto dobit zadnja četiri kvartala u 000 kuna
Q4:2000.-Q1:2018

Tijekom 2016. godine neto rezultat banaka vratio se u pozitivan teritorij nakon gubitaka zbog konverzije švicarskog franka, a u prvom kvartalu 2018. godine trend dobiti na bazi zadnja četiri tromjesečja iznosi oko 4,6 milijardi kuna.

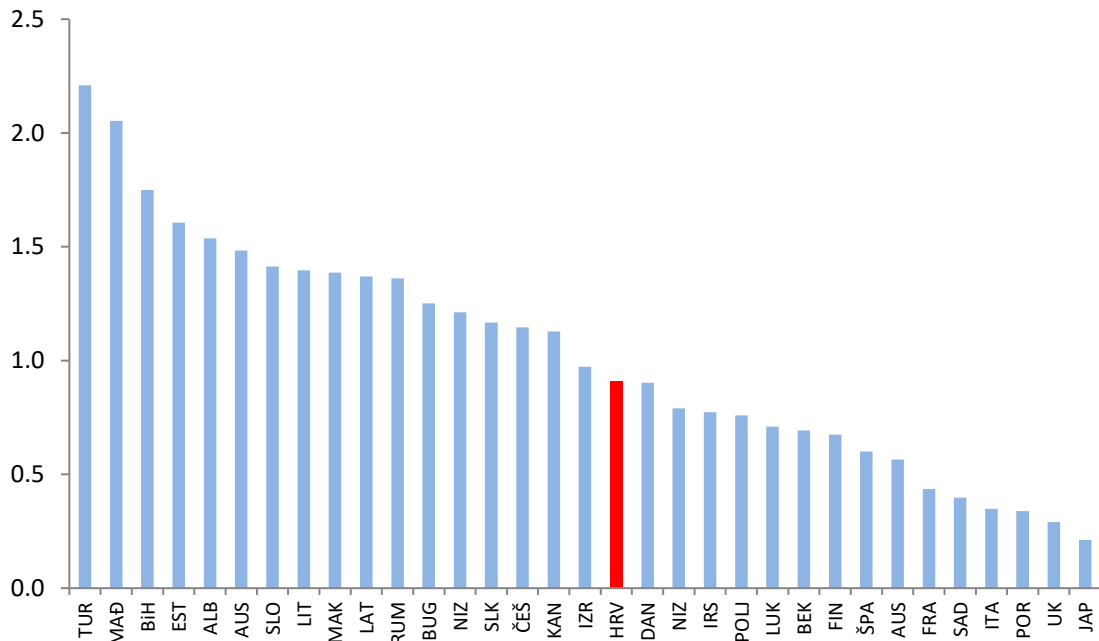
31. Povrat na prosječnu aktivnu (ROAA) i prosječni kapital (ROAE)

Q4:2000.-Q1:2018

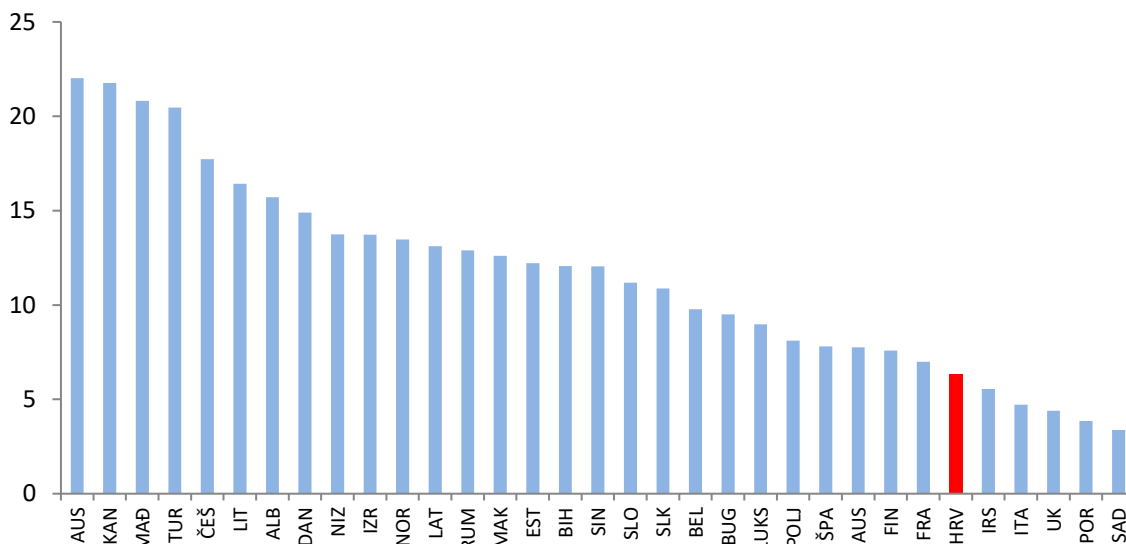
Nakon velikog pada pokazatelja profitabilnosti u 2015. godini, što je bilo uzrokovano konverzijom, u drugom tromjesečju 2016. pad je usporen, a u trećem su se pokazatelji vratili u pozitivan teritorij. U prvom tromjesečju 2018. povrat na prosječnu aktivnu iznosio je 1,2%, a na prosječni kapital 7,9%, što predstavlja povećanje u odnosu na kraj 2017. godine. Profitabilnost kratkoročno raste unatoč padu kamatne marže zbog manjih ispravaka vrijednosti.

32. Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) u %: međunarodna usporedba prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

Hrvatske banke su se prema povratu na prosječnu imovinu nalazile u donjem dijelu ali bliže sredini usporedne međunarodne ljestvice, između Izraela i Danske. Najprofitabilnije banke prema ovom pokazatelju su u Turskoj i Mađarskoj.

33. Povrat na prosječni kapital (ROAE) u %: međunarodna usporedba prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

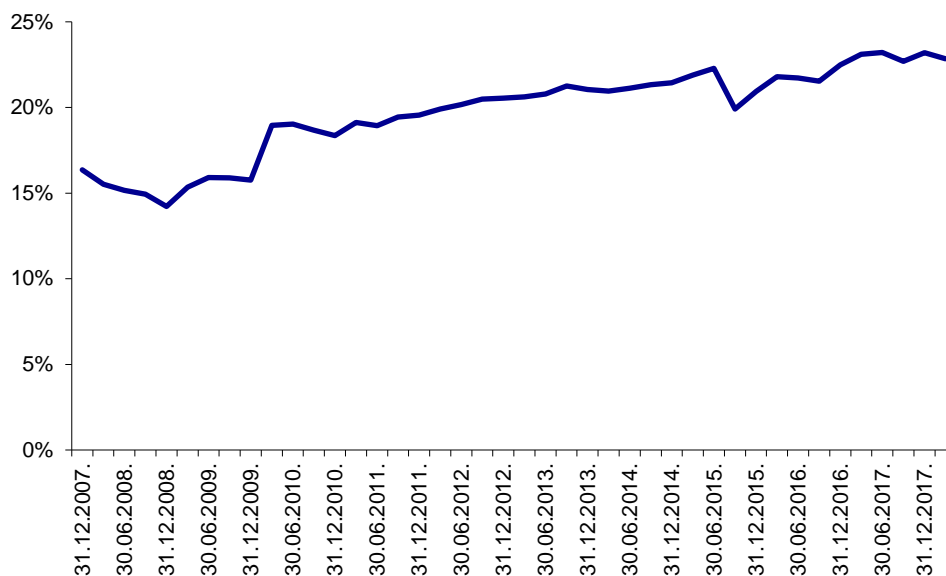

Prema povratu na prosječni kapital Hrvatska se također nalazi pri dnu ljestvice, između Irske i Francuske. Najprofitabilnije banke su u Kanadi i Australiji.

KAPITALIZACIJA I RIZICI

34. Stopa adekvatnosti kapitala

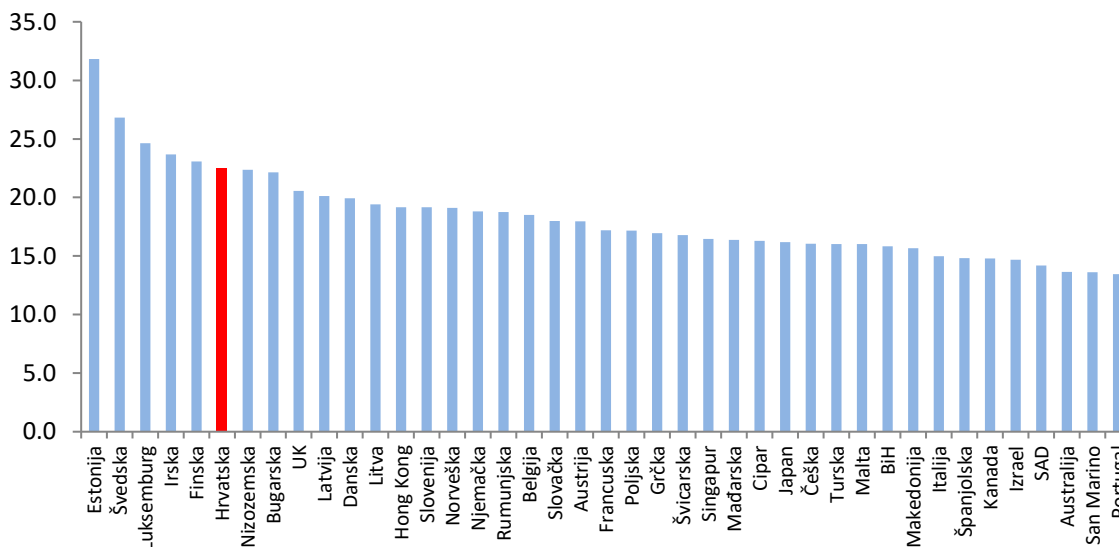
Q4:2007.-Q1:2018.

Nakon što je dosegla maksimum od 22,3% u drugom tromjesečju 2015., stopa adekvatnosti kapitala u trećem tromjesečju te godine pala na 19,9% zbog troškova vezanih uz konverziju kredita u švicarskom franku. Tijekom 2016. godine stopa adekvatnosti kapitala vratila se iznad razine od 20% te je u prvom tromjesečju 2018. godine dosegla razinu od 22,9%.

35. Stopa adekvatnosti kapitala: međunarodna usporedba

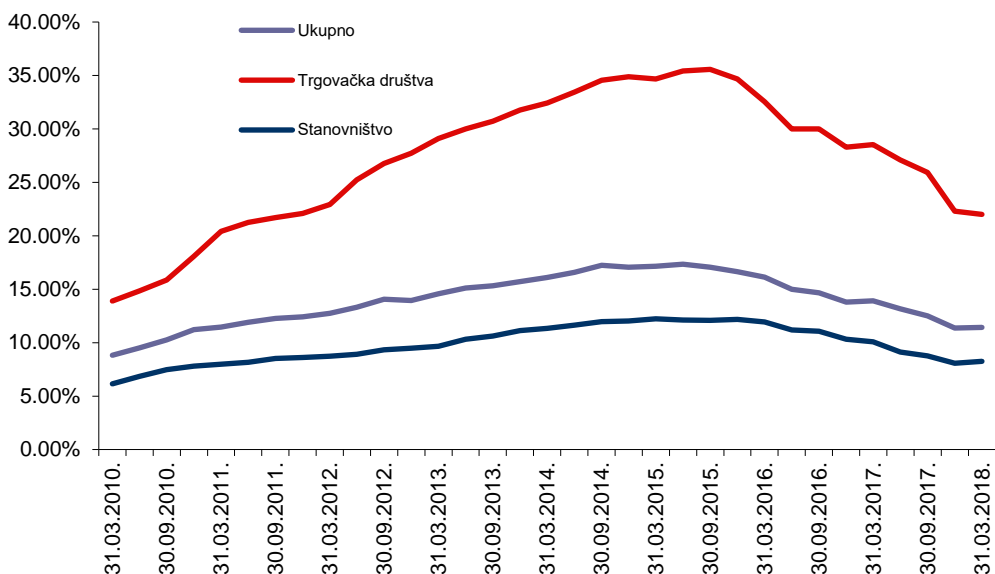
prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

Stopa adekvatnosti kapitala hrvatskih banaka jedna je od najviših među europskim državama koje izvještavaju MMF u okviru baze podataka *Financial Soundness Indicators*.

36. Omjer loših kredita: stanovništvo i trgovačka društva

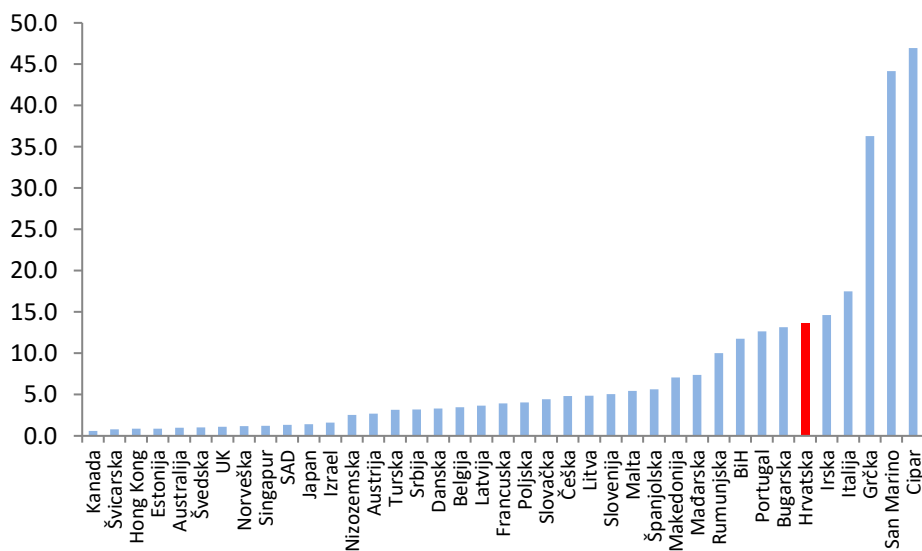
Q1:2010.-Q1:2018.

U prvom tromjesečju 2018. došlo je do blagog povećanja udjela loših kredita u ukupnim kreditima. Ukupan omjer loših kredita povećao se s 11,37% na 11,42% zbog blagog rasta omjera loših kredita u sektoru poduzeća (na 8,24%), dok je u sektoru poduzeća udjel pao blizu 22%. Moguće je da se dio promjene može pripisati primjeni standarda IFRS9.

37. Omjer loših kredita: međunarodna usporedba

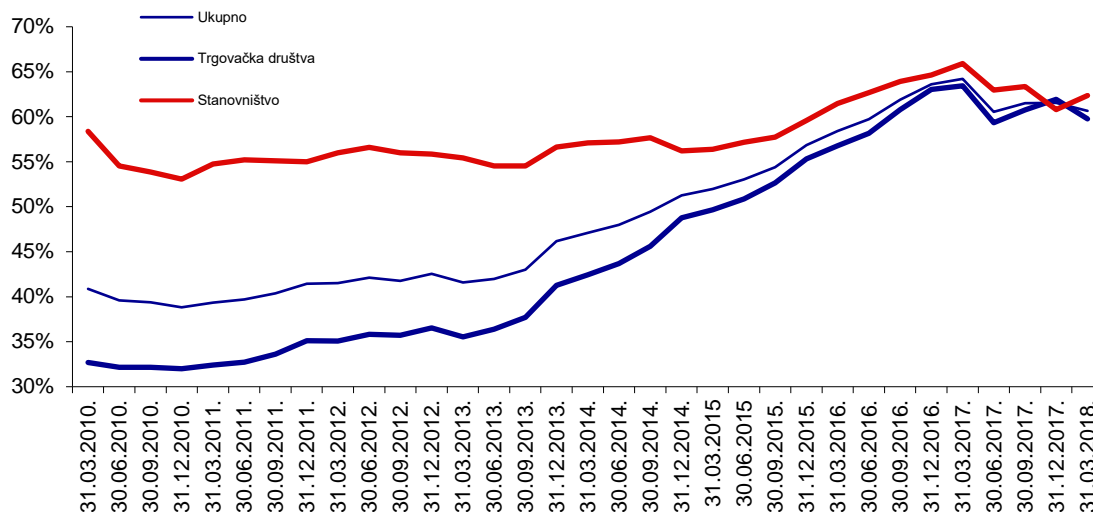
prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

Hrvatska se prema ovom pokazatelju (u bazu FSI još nisu uvršteni najnoviji podaci) nalazi uz Irsku i Bugarsku i blizu Portugala i BiH, što znači da se sličnost ekonomskih i strukturnih problema odražava i u omjeru loših kredita.

38. Stopa pokrića loših kredita rezervacijama za gubitke

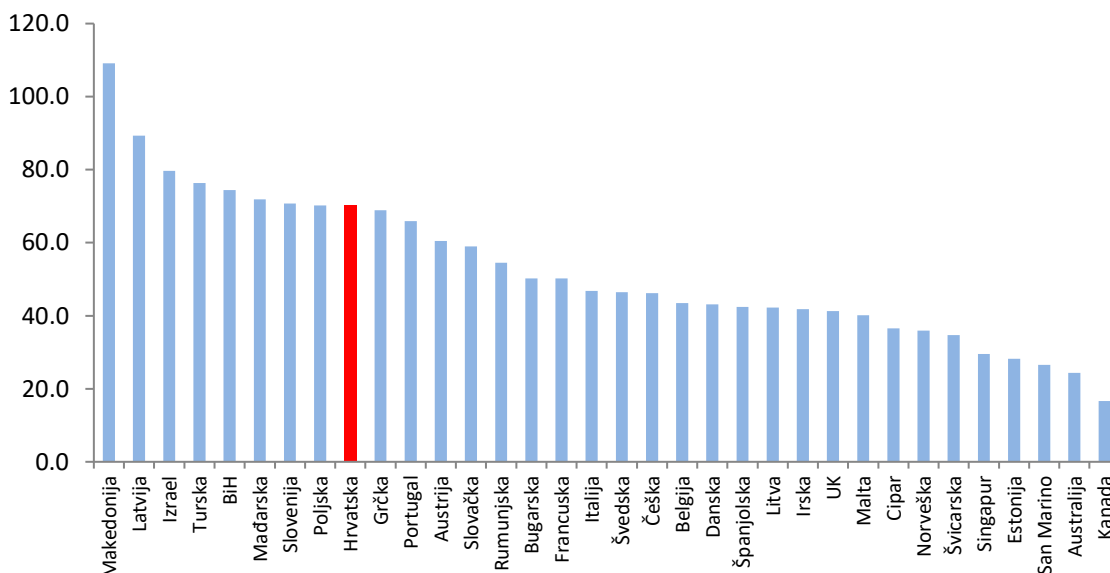
Q1:2010.-Q1:2018.

Pokrivenost loših kredita ispravicima vrijednosti i rezervacijama počela je brže rasti 2013. zbog strožih regulatornih zahtjeva HNB-a. Regulatorni zahtjev je takav da stopa pokrića sada raste inercijom iako se kakvoća portfelja popravlja. U prvom tromjesečju 2018. pokrivenost se nešto smanjila te dosegla razinu od 60,6% koja je manja nego u istom kvartalu 2017.

39. Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke: međunarodna usporedba

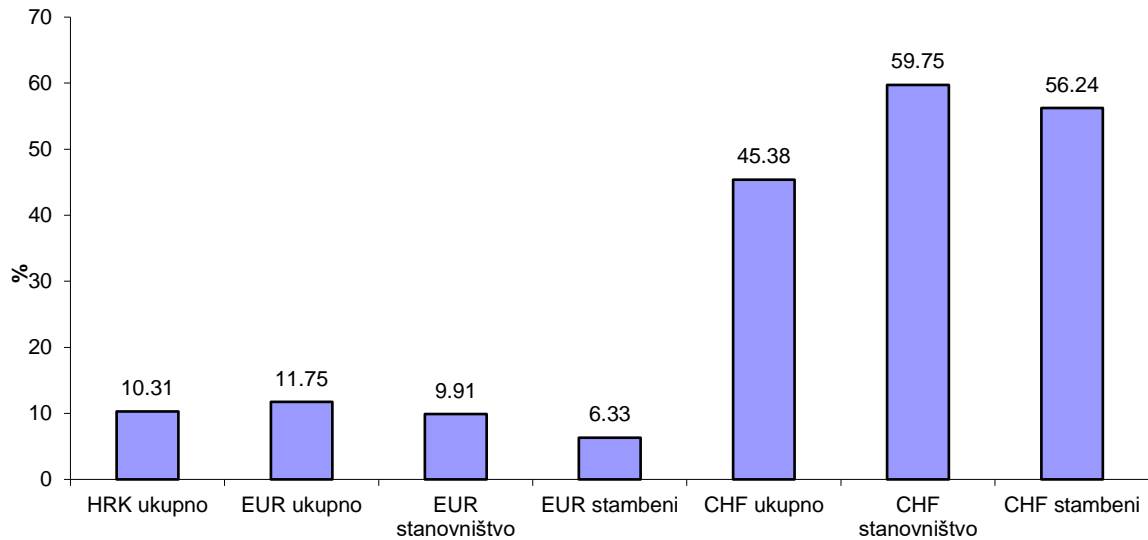
prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

Pokrivenost loših kredita ispravicima vrijednosti i rezervacijama nalazi se iznad sredine prikazane liste zemalja, uz Sloveniju, Poljsku, Grčku i Portugal. Ovo je pokazatelj čija je međunarodna usporedivost najslabija, jer se u različitim državama koriste različita pravila klasifikacije plasmana i formiranja rezervacija.

40. Valutna struktura omjera loših kredita

31.03.2018.

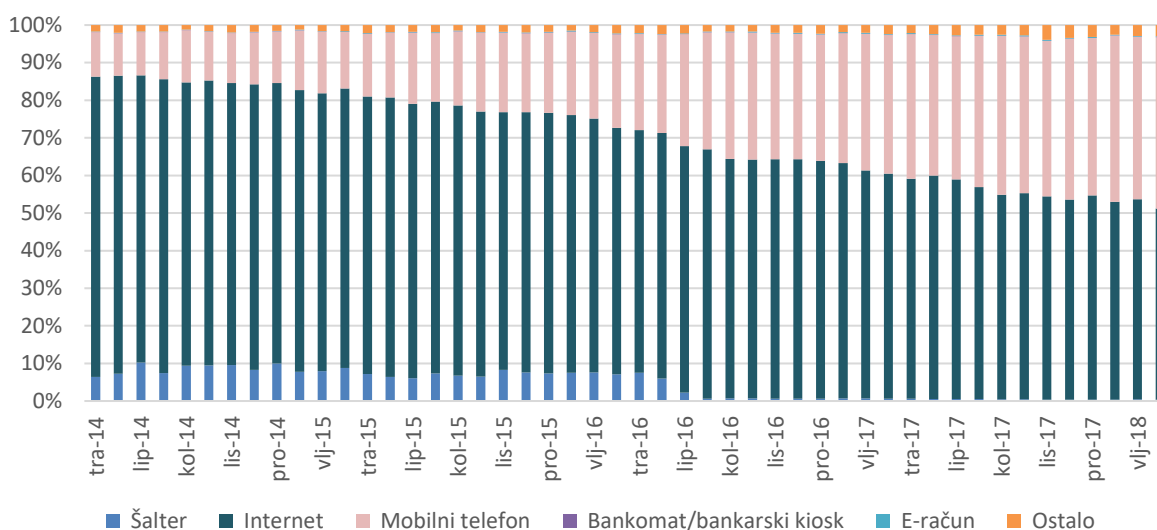

Kod stambenih kredita problem naplate se javlja u oko deset puta većem postotku kod kredita vezanih uz švicarski franak nego kod kredita vezanih uz vrijednost eura. Međutim, visina omjera loših kredita nakon konverzije ne prikazuje realno stanje. Omjeri se odnose samo na mali broj kredita koji nisu konvertirani.

PLATNE USLUGE

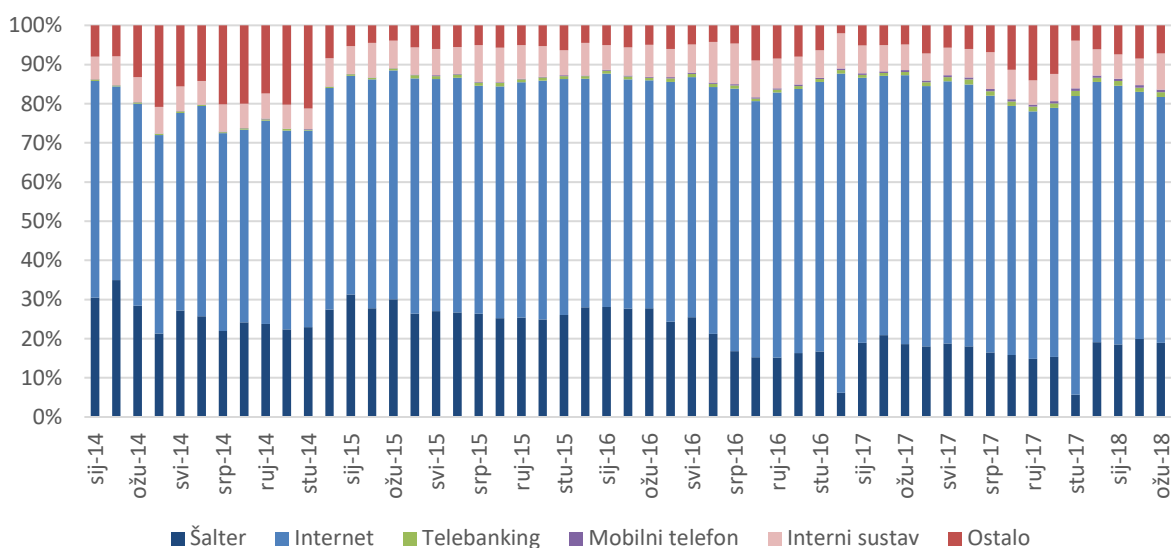

41. STRUKTURA ELEKTRONIČKIH NALOGA – POTROŠAČ

Struktura elektroničkih naloga građana značajno se promijenila u posljednje četiri godine. Udio elektroničkog poslovanja (na bazi vrijednosti transakcija) preko šaltera je pao s približno 10% na manje od 1%. Također, zamjetan je i značajan pad udjela internetskih usluga, koje zamijenilo sve veće korištenje mobilnih usluga, koje je u ožujku 2018. činilo 46% ukupnih elektroničkih usluga i 20% ukupne vrijednosti kreditnih naloga (transfera) građana.

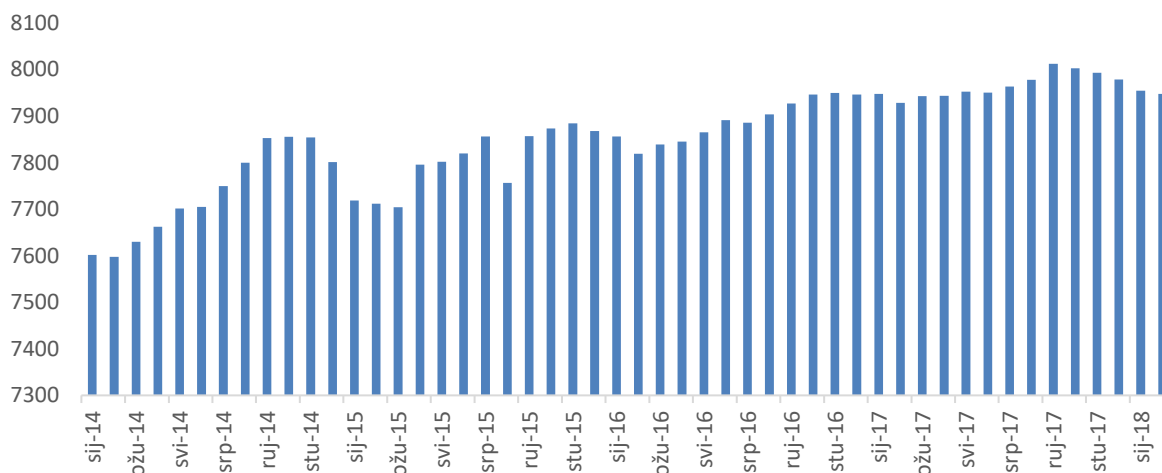
42. STRUKTURA ELEKTRONIČKIH NALOGA – NEPOTROŠAČ

U strukturi elektroničkih naloga u ovom sektoru dominira internet bankarstvo, čiji je udio povećan s 52% u 2014. godini na 63% u ožujku 2018. godine. Ovaj rast je najvećim dijelom nadomjestio smanjenje udjela elektroničkog poslovanja preko šaltera. Interni sustavi obveznika su zadržali stabilnu strukturu od oko 8%, dok je udio ostalih usluga smanjen sa 16% na 7% vrijednosti elektroničkih naloga.

43. BROJ IZDANIH KARTICA

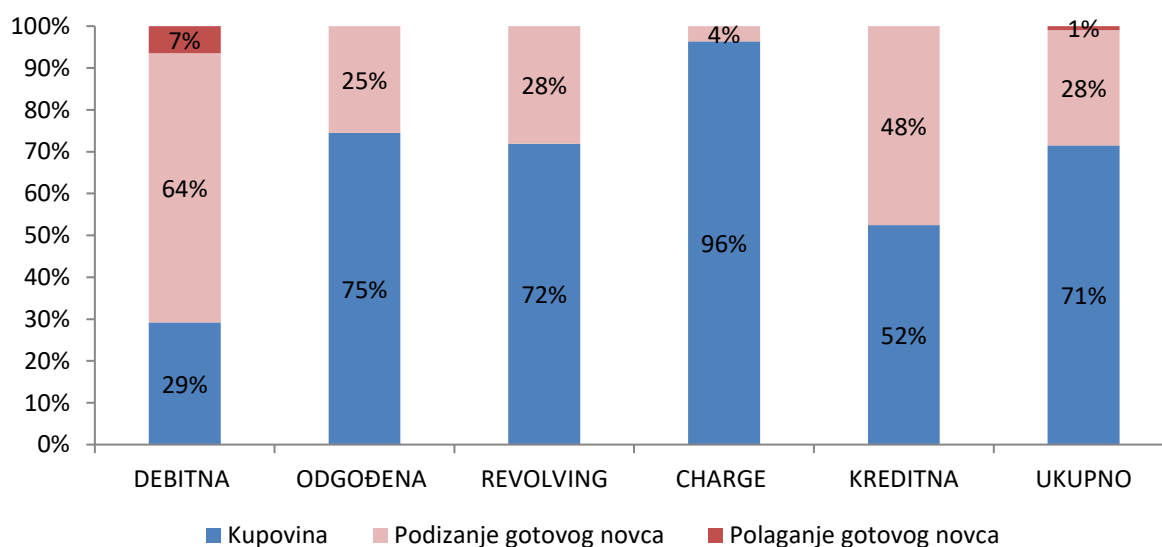
u tisućama

Broj korisnika kartica se u posljednjih godinu dana kretao oko 7,9 milijuna. Najveći broj izdanih kartica zabilježen u listopadu 2017. (preko 8 milijuna), nakon čega je u narednim mjesecima broj smanjen, što se za sada može tumačiti sezonski uobičajenim varijacijama. Tijekom 2018. godine mogu se očekivati nastavak dosadašnjih trendova.

44. PODACI O KARTIČNOM PLAĆANJU

31.03.2018.

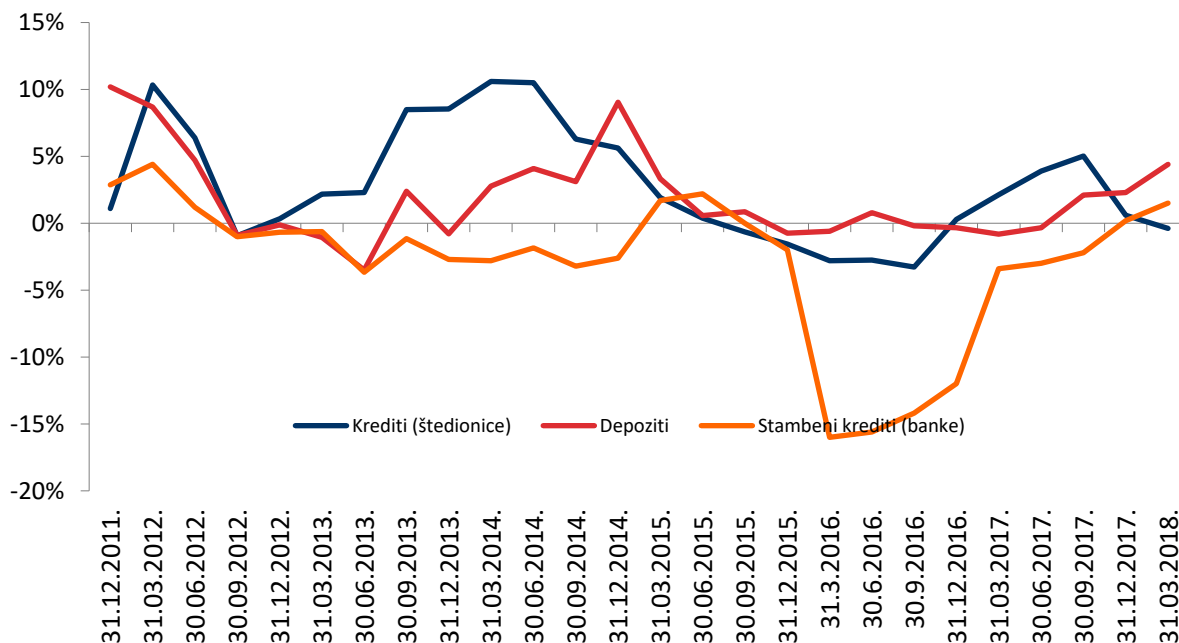

U Hrvatskoj je u ožujku 2018. godine promet po svim kategorijama kreditnih kartica iznosio preko 33 milijarde kuna. Najveći udio prometa izvršen je preko debitnih kartica (oko 10 milijardi). Podaci HNB-a o namjeni kartica pokazuju kako se debitne i kreditne kartice većinom koriste za podizanje gotovog novca dok se odgođene, revolving i charge koriste za kupovinu.

STAMBENE ŠTEDIONICE

45. Stopa rasta kredita i oročenih depozita kod stambenih štedionica*

Promjena u odnosu na isti mjesec prethodne godine

*Napomena: od siječnja 2013. serija sadrži strukturni lom uslijed promjene metodologije HNB-a

Na kraju prvog kvartala 2018. godine razina depozita u stambenim štedionicama bila je na 4,4% višoj razini u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Došlo je do pada kreditiranja od 0,4% na godišnjoj razini, što je prvi negativan rezultat od trećeg kvartala 2016. godine, dok je rast stambenih kredita u bankama iznosio 1,5%.

Metodologija i izvori

Novčana masa M1 i ukupna likvidna sredstva M4 (tablica A1, Statistički pregled HNB-a)

Depoziti stanovništva i depoziti poduzeća (zbir podataka iz tablica D6, D7 i D8 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva (izračun na temelju tablica D6, D7 i D8 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel inozemne u ukupnoj pasivi (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel kapitala u ukupnoj pasivi (tromjesečno statističko izvješće HNB-a)

Struktura izvora sredstava banaka (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

U depozite i instrumente tržišta novca ubrajaju se i ograničeni i blokirani depoziti, depoziti države i krediti primljeni od HNB-a. Kapitalni računi su veći od kapitala iz tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a jer se ovdje konstruiraju prema metodologiji monetarne statistike, dok su u kvartalnom statističkom izvješću sastavljeni prema konceptu kapitala iz statističkih izvještaja. Prikazana struktura se ne mora zbrajati u 100% jer je s prikaza izostavljena stavka ostalo (neto) koja nema značaja, ali utječe na zbroj.

Plasmani (tablica A1, Statistički pregled HNB-a)

Kreditni stanovništvu, trgovačkim društvima i državi (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Kreditni stanovništvu, trgovačkim društvima i državi – transakcije (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Stope rasta kredita stanovništvu po vrstama (Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija, kvaliteta kredita po sektorima, Internetska stranica HNB-a)

Dvanaestomjesečni prosjek transakcija (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Dvanaestomjesečni prosjek stope rasta novoodobrenih bruto kredita (Tablice kamatnih stopa G6a-G6c)

Struktura kredita stanovništvu po vrstama (Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija, kvaliteta kredita po sektorima, Internetska stranica HNB-a)

Omjer kredita i depozita (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

U brojnik ulaze potraživanja od države, trgovačkih društava i stanovništva, a u nazivnik svi depoziti, što uključuje i depozite države i ograničene i blokirane depozite. Ako se pokazatelj konstruira na temelju podataka o kreditima u užem smislu (zajmovi) omjer je puno niži (za oko 20 postotnih bodova).

Struktura aktive banaka (tromjesečno statističko izvješće HNB-a)

Stopa rasta kredita poduzećima u EU i Hrvatskoj (ECB StatisticalDataWarehouse)

Stopa rasta kredita stanovništvu u EU i Hrvatskoj (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite poduzeća u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Referentne kamatne stope (Hrvatska udruga banaka za Nacionalnu referentnu stopu NRS, metodologija raspoloživa na www.hub.hr; European Banking Federation, EBF, za Euribor, povijesni podaci raspoloživi na <http://www.euribor-ebf.eu/euribor-org/euribor-rates.html>)
Podatak za Euribor računa se kao prosjek dnevnih podataka u kvartalu.

CDS Spread (Erstebank CEE Macroand FI Daily)

Indeks regulacijskog opterećenja IRO (Hrvatska udruga banaka)

Indeks regulacijskog opterećenja IRO predstavlja granični trošak monetarne i devizne regulacije koji banka mora platiti kako bi na tržištu prikupila dodatnu jedinicu izvora sredstava radi odobravanja dodatne jedinice plasmana. U izračun indeksa ulaze svi oblici obvezne rezerve, obvezni omjeri devizne likvidnosti i troškovi osiguranja depozita. Indeks predstavlja vagani prosjek troškova koji se obračunavaju na pojedine komponente pasive, pri čemu se za pondere uzimaju udjeli pojedinih komponenti u ukupnoj pasivi prilagođenoj za dijelove na koje se ne obračunava regulacijski trošak. Indeks ne uzima u obzir troškove prudencijalne regulacije. Metodologiju indeksa za HUB je razvila Arhivalitika 2006., a indeks se od 2007. redovito objavljuje u publikaciji HUB Analize jednom godišnje, gdje zainteresirani čitatelj može pronaći metodološke detalje (www.hub.hr).

Prosječne kamatne stope na stambene kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na potrošačke kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na okvirne kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne kredite poduzećima (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (ECB StatisticalDataWarehouse)

Neto kamatna marža (NIM) (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Neto kamatna marža (engl. netinterestmargin, NIM) računa se kao jednostavna razlika prosječno naplaćene aktivne kamatne stope i prosječno plaćene pasivne kamatne stope. Prosječno naplaćena

aktivna kamatna stopa računa se kao ukupni kamatni prihod podijeljen s osnovicom na koju se naplaćuje kamata, a u koju ulaze sve stavke aktivne strane bilance iz tromjesečnog statističkog izvještaja osim gotovine, ulaganja, materijalne imovine, preuzete imovine, kamata, naknada i ostale imovine. Prosječno plaćena pasivna kamatna stopa računa se kao ukupni kamatni trošak podijeljen s osnovicom na koju se plaća kamata, a u koju ulaze sve komponente pasive osim kapitala, derivatnih i drugih financijskih obaveza i kamata, naknada i ostalih obaveza. Brojnici izraza računaju se kao zbrojevi zadnja četiri kvartala, a nazivnici kao prosjeci stanja na kraju zadnja četiri kvartala.

Udjel neto kamatnog i nekamatnog u ukupnom prihodu (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Ukupni prihod je zbroj neto kamatnog i neto nekamatnog prihoda. Računa se kao zbroj stavki u zadnja četiri tromjesečja.

Omjer operativnih troškova i dohotka / *cost-income* omjer (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Operativni troškovi odgovaraju računovodstvenoj stavci opći i administrativni troškovi i amortizacija, u koju se, prema metodologiji statističkog izvještavanja, ne računavaju premije osiguranja depozita.

Ukupni troškovi rezerviranja za gubitke u % rezultata prije rezerviranja (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Rezultat prije rezerviranja računa se kao razlika neto prihoda i općih i administrativnih troškova i amortizacije.

Dobit nakon oporezivanja / neto dobit (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Podatak za svaki kvartal se računa kao zbir zadnja četiri kvartala, tako da se konstrukcijski radi o godišnjoj stopi promjene pomičnog prosjeka računatog s pomakom od četiri kvartala. Podaci se konstruiraju na temelju nerevidiranog statističkog izvještaja, pa je moguća pojava manjih razlika u odnosu na kasnije revidirane podatke.

Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) i prosječni kapital (ROAE) (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Kumulativ (zbroj) dobiti za zadnja četiri kvartala stavlja se u odnos prema prosječnom stanju aktive (ROAA – engl. return on average assets) i prosječnom stanju kapitala (ROAE – engl. return on average equity).

Povrat na prosječnu aktivu (ROAA): međunarodna usporedba (za Hrvatsku vlastiti izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvještaja, za druge zemlje Financial Soundness Indicators MMF-a, www.fsi.imf.org)

Povrat na prosječni kapital (ROAE): međunarodna usporedba (za Hrvatsku vlastiti izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvještaja, za druge zemlje Financial Soundness Indicators MMF-a, www.fsi.imf.org)

Stopa adekvatnosti kapitala (Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, objavljeno u okviru supervizorske javne objave, statistički podaci, na www.hnb.hr)

Stopa adekvatnosti kapitala 2012.: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial Soundness Indicators, www.fsi.imf.org)

Omjer loših kredita: stanovništvo i trgovačka društva (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po sektorima, na www.hnb.hr)

Loši krediti su djelomično nadoknadivi (B) i nenadoknadivi krediti (C) sukladno Odluci HNB-a o klasifikaciji plasmana. Omjer loših plasmana u pravilu je niži od omjera loših kredita.

Omjer loših kredita: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial SoundnessIndicators, www.fsi.imf.org)

Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po sektorima, na www.hnb.hr)

Rezerve za gubitke odgovaraju pojmu ispravci vrijednosti kod ovog statističkog izvora.

Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial SoundnessIndicators, www.fsi.imf.org)

Valutna struktura omjera loših kredita (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po valutama, na www.hnb.hr)

Valutna usklađenost imovine i obaveza u % ukupne bilančne svote (agregirano tromjesečno statističko izvješće, listovi VSI1_19 i VSO1_20)

Struktura elektroničkih naloga – potrošač (Platne usluge, Kreditni transfer i trajni nalog, Tablica PT1, na www.hnb.hr)

Struktura elektroničkih naloga – nepotrošač (Platne usluge, Kreditni transfer i trajni nalog, Tablica PT1, na www.hnb.hr)

Broj izdanih kartica (Platne usluge, Izdavanje platnih instrumenata, Tablica PK2, na www.hnb.hr)

Podaci o kartičnom plaćanju (Platne usluge, Izdavanje platnih instrumenata, Tablica PK2, na www.hnb.hr)

Stopa rasta kredita i oročenih depozita kod stambenih štedionica (Agregirano statističko izvješće HNB-a za stambene štedionice)

List of Figures

1. Money M1 and broad money M4 (year on year change in %)
2. Household and corporate deposits (year on year change in %)
3. Share of foreign currency deposits in total deposits of households (in %)
4. Share of foreign liabilities in total liabilities (in %)
5. Share of capital in total liabilities (in %)
6. Structure of banking sector liabilities (in %)
7. Domestic credit (in HRK mn and year on year change in %)
8. Loans to households, corporate sector and government (year on year change in %)
- 8a. Loans to households, corporate sector and government - transactions (12 MMA)
- 8b. Loans to households and corporate sector (year on year change in %, 12 MMA)
9. Household loans by type of loans (year on year change in %)
10. Structure of household loans by type (in %)
11. Loan to deposit ratio (in %)
12. Structure of banking sector assets (in %)
13. Loans to corporate sector in Croatia and EU countries (year on year change in %)
14. Loans to households in Croatia and EU countries (year on year change in %)
15. Average interest rates on household long-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
16. Average interest rates on household short-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
17. Average interest rates on corporate short-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
18. Reference interest rates (Euribor and National reference interest rate) in %
19. CDS spread (in bps)

20. Index of regulatory burden in banking sector in %
21. Average interest rates on loans for house purchase (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
22. Average interest rates on loans for consumption (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
23. Average interest rates on overdrafts (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
24. Average interest rates short-term loans for corporations (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
25. Average interest rates long-term loans for corporations (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
26. Net interest margin (in %)
27. Share of interest and non-interest revenues in total revenues (in %)
28. Cost-income ratio (in %)
29. Share of provisions in net operating income (in %)
30. Net operating income (in 000 HRK)
31. Return on average assets (ROAA) and Return on average equity (ROAE) (in %)
32. Return on average assets (ROAA) – international comparison (in %)
33. Return on average equity (ROAE) – international comparison (in %)
34. Capital adequacy ratio (CAR) in %
35. Capital adequacy ratio (CAR) – international comparison (in %)
36. NPL ratio (total, household and corporate sector) in %
37. NPL ratio – international comparison (in %)
38. Bank provisions to NPL ratio (total, household and corporate sector) in %
39. Bank provisions to NPL ratio – international comparison (in %)
40. NPLs by currency (in %)
41. Structure of electroing orders - consumer

42. Structure of electroing orders - non-consumer

43. Number of payment cards

44. Structure of payment cards